

NORRINGEN 2013

KAMRATFÖRENINGEN NORRA SKÅNINGAR

NORRINGEN 2013

KAMRATFÖRENINGEN NORRA SKÅNINGAR

Medlemsblad 3-4

REDAKTION:

Jörgen Lund (red), Claes-Göran Andersson, Roland Appelqvist,
Bertil Larsson, Bertil Magnusson, Christer Nyhlén.

ISBN 978-91-977910-2-1

GL-Tryck i Kristianstad AB 2013

Kamratföreningens ordförande

Jag vill inleda med att TACKA för det förtroende som visades mig, då jag valdes till ordförande för Kamratföreningen Norra Skåningar. Som jag framförde i höstens medlemsblad är det min ambition att efter bästa förmåga väl förvalta det goda arv jag emottagit.

Året som gått har präglats av ”inre arbete” främst vad gäller Soldathemmet, som är vår fasta punkt i Kamratföreningens arbete. Södra Skånska gruppen, den sk Rinkabygruppen, har tagit över ansvaret för drift och underhåll av Soldathemmet. Det är Hemvärnets Musikkår som krigsförband, som är grunden för stödet och där då även de traditionsbevarande föreningarna som Kamratföreningen erhåller stöd. För närvarande är det majoren Benny Quick i Rinkabygruppen, som är vår dialogpartner och det har fungerat mycket väl. Vår egen Dick Nilsson är kontrakterad som ”tillsyningsman” för huset och Dick lägger ner ett stort arbete och mycket energi i det uppdraget för att allt skall fungera väl.

Vår egen Jan Appelqvist, ledamot i styrelsen och arbetsutskottet, har åtagit sig att tillika vara intendent med sin tidigare kvartermästareutbildning som grund. Detta innebär att Jan tar hand om inköp och har kontakten med våra fantastiska damer, som ser till att vi får någonting på faten vid våra träffar. Jan leder även arbetet med att få saker och

ting i ordning såväl före som efter våra sammankomster. Tack Dick och Jan för en god start!

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund har slutit en överenskommelse med Försvarsmakten gällande veteran- och anhörigstöd. Kamratföreningen har deltagit vid en informationsträff på Revingehed i somras och uttalat, att vi naturligtvis ställer upp som samtalspartner och stöd för individer och familjer som har behov. Mer om detta på annan plats.

Kongl Norra Skånska Regimentets Officerscorps har under året avslutat sin verksamhet. I samband med detta erhöll Kamratföreningen en penninggåva från Officerscorpsen. Jag framför å hela styrelsens vägnar vårt Varma Tack för denna och för allt det stöd, som Kamratföreningen erhållit under årens lopp.

Året som gått har präglats av ”inre arbete” sade jag inledningsvis. Detta har inte inneburit, att Norringarna bara suttit hemma i sina stugor och låtit minna från flydda tider stå i centrum.

Vi har haft välbesökta årsmöte, vår-, höst- och julmöten. Vi har idag knappt 800 medlemmar med många, som bor på avsevärda avstånd från Kristianstad. Vid våra träffar är ca 10 % närvarande. Detta anser jag visar på den unika Norringanda, som finns bland all personal – militär, civil och värnpliktiga – byggd på samhörighet och kamratskap.

Kamratföreningens fana har funnits på plats

- i Lund den 31 maj, då P 7 Afganistanstyrka avtackades av försvarsminister Karin Enström och överbefälhavare Sverker Göranson,
- i Tivoliparken den 6 juni på Sveriges nationaldag,
- vid symposiet den 5–6 september på Högsolan, som behandlade ”År 1813 - Avgörandets år för Sveriges väg mot den långa freden”,
- vid regementets gravplats den 13 september, då Döbelnsdagen traditionsenligt högtidlighölls.

Som vår ordförande emeritus plägade säga: **”Så länge Kamratföreningen kan göra sin stämma hörd, lever vårt gamla regemente.”**

Inför kommande år deltar Kamratföreningen i arbetet inför jubileumsfirandet Kristianstad 400 år. Firandet kommer att pågå hela 2014 även om födelsedagen är den 22 maj. Inriktningen för vår del är, att i september kommer firandet ha en militär prägel.

Söndagen den 29 juni 2014 vill jag, att alla Norringar boka in i sina kalendrar, digitala eller skrivvänliga papperskalendrar. Då kommer Norringarna att genomföra en minneshögtid med anledning av 20-årsminnet av Norra Skånska Regementets nedläggning. Högskolans ledning gav omgående ett positivt besked på vår framställan att få vara inne på vårt gamla kasernområde. Så kommer det att bli! Mer information kommer i vårens medlemsblad. Alla som tjänstgjort och verkat vid Norra Skånska Regementet är **VÄLKOMNA!** Jag

är glad om Du hjälper till att sprida denna information även utanför Kamratföreningens krets.

Avslutningsvis vill jag framföra ett **VARMT TACK** till alla Er, som genom generösa bidrag till Tidningsfonden gör det möjligt, att vi kan dokumentera och sända ut vad som tilldragit sig i Kamratföreningen Norra Skåningar under året. Till vår redaktör Jörgen Lund vill jag även framföra ett **VARMT TACK**. Denna årsbok, som Du just nu håller i Din hand, är 25:e årgången av Norringen, som präglats av Jörgen Lunds penna!

STORT TACK Jörgen!

Jag hoppas Du ej förtröttas även om vi artikelförfattare ibland är något sena med våra alster.

GL-Tryck i Kristianstad har under många år svarat för utgivningen av Kamratföreningens publikationer. Föreningen vill framföra ett **VARMT TACK** till Mats Möllerström som vid årsskiftet går i pension. Han har med stor skicklighet och med tålmod redigerat våra alster.

Det är min förhoppning att Du kära läsare genom denna årsbok känner att Norringeandan, samhörighetskänslan, lever och att Norra Skånska Regementets traditioner väl vårdas.

Ditt och alla medlemmars intresse och engagemang är styrelsens belöning, som stimulerar och motiverar för fortsatt arbete i Kamratföreningen Norra Skåningar.

Väl mött år 2014! VÄLKOMNA!

Nils-Arne Bidsell
Ordförande

IN MEMORIAM

Följande medlemmar har avlidit:

Gulli Jacobsson	Kristianstad
Gustaf Mattisson	Söderfors
Karl-Erik Jonsson	Eksjö
Rune Johansson	Hjortsberga
Eric Zätterström	Österrike
Nils-Erik Frisk	Kristianstad
Rolf Svensson	Helsingborg
Berit Ekvall	Kristianstad
Sjunne Johansson	Kristianstad
Rolf Mjärdestam	Kristianstad
Helmer Malm	Degeberga
Lennart Andersson	Malmö
Lars-Göran Lang	Gualöv
Gösta Linderöth	Kristianstad
Våge Larsson	Arkelstorp
Yngve Paulsson	Arkelstorp
Anna-Lisa Stark	Kristianstad
Carina Johnsson	Kristianstad
Lars Rylander	Hässleholm
Arne Dahlman	Skanör
Ing-Britt Hambre	Kristianstad
Rutger Igelstam	Kristianstad
Ingvar Jönsson	Eslöv
Åke Nilsson	Åhus

*Frid över det ljusa minnet
av kamraterna*

Norringeåret som gått...

Norringeåret kan väl sägas ha avvecklats ”enligt rutin”, men med en viss uppmärksamhet på fälttågen i Tyskland med slaget vid Leipzig som höjdpunkt. Förre ordföranden *Roland Appelqvist* och *Dick Nilsson* har under året lagt ner stor möda på, att i samverkan med P 7, bringa reda i Soldathemmets skötsel och användning med gott resultat.

Stiftelsen Kongl Norra skånska regementets officerscorps har avvecklat sin verksamhet och överlämnat såväl pengar, föremål som ansvar till Kamratföreningen.

Del av vapensamlingen överlämnas av Nils Sone-son till Högskolans intendent Niklas Lindén

5 December

Vesper i Nosaby kyrka

Trots ett ovanligt snöigt landskap hade en liten tapper skara tagit sig till Nosaby kyrka för att lyssna på Hemvärnets Musikkår, Kristianstad. Kåren presenterade ett delvis nytt program, som klingade väl i kyrkorummet. Ett tjugotal av åhörarna tog sig till Soldathemmet där det bjöds på kyrkkaffe.

13 December

Julmöte på Soldathemmet

Höga snövallar och många minusgrader till trots samlades ett sjuttioal medlemmar till traditionellt julmöte. Genom *Dick Nilssons* försorg hade det plogats och skottats runt Soldathemmet så framkomligheten var relativt god. *Britt-Marie Larsson* hade med hjälp av syster *Helena* och pappa *Arne* lagat till ett gott litet julbord som avnjöts under livligt samspråk.

Scouternas näpna luciatåg, i år med solister på trumpet och blockflöjt, lyste upp i vintermörkret och fick välförtjänta applåder och gottepåsar!

Ett lotteri med många fina vinster skingrades innan medlemmarna begav sig hemåt i vinternatten.

14 December

Utskick av Årsboken

Dagen efter julmötet samlades åter ett antal av föreningens funktionärer för att

säkerställa att årsboken kom medlemmarna tillhanda före jul. Under *Bertil Larssons* ledning packades och etiketterades böcker till alla medlemmar och redaktören *Jörgen Lund* kunde än en gång anmäla till ordföranden att ”uppgiften löst!”

6 April Årsmöte

Drygt ett 60-tal medlemmar kom till årets årsmöte på Soldathemmet. Innan mötet hade *Bertil Magnusson* anordnat ett bokbord med ett kvalificerat innehåll. Till ett mycket facilt pris kunde många medlemmar utöka sitt bibliotek med litterära godsaker.

Ordföranden *Roland Appelqvist* hälsade välkommen till mötet och efter de sedvanliga procedurfrågorna meddelade Roland sin avgång och till ny ordförande valdes *Nils-Arne Bidsell*. Övriga styrelsemedlemmar omvaldes och *Lars Björck*, vår Rodatorps-representant valdes in som ny ledamot.

Ordföranden erinrade om Ture Nordhs goda arbete för föreningen

May-Inger och Nils-Arne Bidsell

Tre medlemmar *Arne Bengtsson*, *Bertil Magnusson* och *Göran Larsson* tilldelades **Hedersnålen** för sina insatser för föreningen.

Arne Bengtsson

Gunn och Bertil Magnusson

Göran och Karin Larsson

Trängsel vid lunchbordet

Roland Appelqvist avtackades och tilldelades föreningens **Bajonettavla nr 30** för sitt förtjänstfulla arbete och ledning av föreningen under många år.

Efter en god lunch berättade *Håkan Birger* om det nya Försvaret och hur den regionala ledningen av denna var organiserad och arbetade. Många av "de gamle" suckade djupt och kommenterade med "nu upptäcker dom hjulet igen"!

Håkan Birger applåderas

Avgående ordföranden tilldelas Bajonettavlän

31 maj

Avtackning av Afghanistanstyrkan

Chefen P 7 hade tagit ett bra initiativ och fått uppgiften att organisera avtackningen av den avlösta Afghanistanstyrkan i Lund. Styrkan, som till största del bestod Södra skåningar, ställde upp i Stadsparken och avtackades av såväl ÖB som försvarsministern.

Kamratföreningens lilla fanvakt uppmärksammades även av dessa ämbetsmän, vilket var tacksamt efter en timme i strålande sol!

6 juni

Nationaldagen

Lojala Norringar ställde som vanligt upp med fanan när nationaldagen skulle firas i Tivoliparken. Arrangemanget har ännu inte hittat den högtidliga men ändå folkliga formen som dagen förtjänar.

25 augusti

Regementets dag på Revingehed

Trots den nya tiden utan värnpliktiga samlades många intresserade på Revingehed för att fira Södra skåningarnas dag. Programmet följde gamla beprövade inslag med musik och kulsprutekvaller. Försvarets senaste stridsfordon, pansarterrängbil 360 från finska Patria, överlämnades till P 7, som efterhand skall tilldelas 80 fordon. De båda bataljoncheferna med Norringeförflutet kunde glädjas åt ett kraftfullt och välutrustat fordon.

Kamratföreningens fanförare *Lars Björck* stod pall när vinden tog i veteranernas fanborg.

5–6 september

Symposium – ”Sverige på väg mot den långa freden”

Tillsammans med Högskolan och Wendistföreningen anordnade Kamratföreningen ett tvådagars symposium för att uppmärksamma de 200 åren som gått sedan svensk trupp deltog i kriget mot Napoleon. I symposiet, som leddes av Hög-

skolans Ingemar Ottosson, medverkade åtta mycket kvalificerade föreläsare. Arrangemanget gav mersmak för fortsatt samarbete för att belysa det historiska perspektivet i Norringarnas förflutna.

Rektorn för Högskolan, Sanimir Resic, invigningstalar.

Norringen Göran Larsson flankeras av två andra föreläsare, Olof Sjöström och Vadim Roginskij.

28 september

Skaraborgarnas Kamratförenings besök
För alla ”pansar-norringar” är Skövde med P 4 och PS en stad med många minnen. Det var därför mycket roligt för oss att hälsa Skaraborgarna kamratförening välkomna till ett besök på Soldathemmet och fd kasernerna (Högskolan) på Näsby.

Flera kända kamrater fanns bland de cirka 40 besökarna. Gunnar Ivarsson, en av eldsjälarna i föreningen, Lennart Nilsson med ett gediget norringeförflutet, Hans ”70” Nilsson, en gammal antagonist på övningsfälten, m fl.

Bevis på att besöket uppskattades var den generösa dusör man satte in på vårt konto!!

17 oktober

Höstmöte

Ett 70-tal Norringar hade hörsammat kallelsen till höstmötet och mötte upp i vad som är definitionen på ”höstrusk”; Mörkt, blött och ruggigt. Men marschallerna ledde in till ett varmt välkomnande Soldathem där vice ordföranden påminde om att det var på dagen 200 år sedan Norringarna låg i Freirode och förberedde sig inför slaget vid Leipzig. Det var 25 år sedan FU 88 förebådade nedläggningen, en videosnutt från Sydynytt väckte en del minnen.

Efter att nye kvartermästaren *Jan Appelqvist* gett ”order” utspisades traditionell torsdagsmiddag.

Kommunens stadsbyggnadschef *Anders Siversson* berättade därefter om Kristianstads förutsättningar och idéer för fortsatt positiv utveckling. En po-

äng i hans redogörelse var att det är en punkt i trakten av Önnestad som är Europas mittpunkt och därmed borde Kristianstad vara dess centrum!

Lars Björck och *Jörgen Lund* fördelade därefter vinsterna i kvällens lotter innan ordföranden kommenterade dagens möte och tackade alla funktionärer som jobbat med förberedelserna för mötet och hälsade alla välkomna till julmötet!

Nästa år, 2014, kommer att präglas av Kristianstads 400-års jubileum och Kamratföreningen har på olika sätt uppmärksammat kommunen på att den militära verksamheten har en stor del i Kristianstads historia.

C-G Andersson

Foton: I huvudsak

Inger Larsson

Styrelsearbete är inte bara prat utan även slit och släp – Jörgen Lund, C-G Andersson och Dick Nilsson i arbete

Kungen och drottningen besöker högskolan den 6 april

Foto: Lena Ehring

*1971 över-
lämnande
dåvarande
kronprinsen
en ny fana till
regementet*

Veteranträff – Fotoskolan 60/61

*Tio civmil/fänrikar årgång 60/61 utanför ingången till f d FotoS
Fr v: Bertil Carstam, Sten Bengtsson, Bo Almlöf, Sven Hogfors, Carl Löfving,
Per Olof Bolestam, Ingvar Spanne, Göran Ternberger, Sven Nilsson, Håkan Lantz*

Torsdagen den 15 augusti samlades - för första gången sedan utryckningen från värnplikten – fototeknikerna av årgång 60/61 vid dåvarande Fotoskolan. Endast en av dem hade inte möjlighet att delta. Initiativtagaren till återträffen var Sven Nilsson och det gick inte att ta miste på den glädje och entusiasm deltagarna visade vid återseendet.

(Fototeknikerna kunde bla upprätta fotolabb i fält och det var de, som försåg oss med dokument och vygrafbilder med röda och blå pilar långt före färgkopiatorernas tid ...)

Efter att ha besökt sin förläggning och sina utbildningslokaler på "Ökenfortet" ("varav ju inte mycket var sig likt") blev de guidade på vårt gamla regements-

område av Högskolans intendent, Niklas Lindén.

Samling skedde sedan till Soldathemmet där Kamratföreningen bjöd på kaffe och bullar. Förrre ordf Roland Appelqvist lämnade en översiktlig redovisning av försvarets utveckling under de senaste årtiondena och besvarade ställda frågor. Det kan för våra medlemmar vara intressant att veta, att själva fotoutbildningen inom armén alldeles nyligen återupprättats vid Livgardet med inriktning bl a på kriminalteknisk fotografering, "COMBATCAM" med modernt språkbruk.

Alldeles uppenbart nöjda och belåtna med besöket reste veteranerna vidare för fortsatta och stärkande "övningar" under kvällen och nästa dag. /Red

Konsert i Kristianstad

Den 16 augusti gästades Kristianstad av ett flertal orkestrar som deltog i Ystad Tattoo. Parad genom staden och konsert i Tivoliparken. Förutom nämnda orkestrar nedan så deltog även Hemvärnsmusikkåren från Göteborg från estraden i parken. Foton: Björn Stevenberg.

Stabsmusikkorps der Bundeswehr

La fanfare de l'École d'Artillerie

Gumsen Messoud IV som tilldelats medalj för redlighet och nit

1er Régiment Tirailleurs d'Epinal

Wachtbataillon der Bundeswehr & Stabsmusikkorps der Bundeswehr

Southern Highlanders Pipes and Drums

Orkiestra Reprezentacyjna Straży Granicznej

Med takt och ton

Hemvärnsmusikkårernas uppgifter är att framföra tjänstemusik vid Försvarsmaktens verksamheter, högtider och ceremonier samt officiella statsceremonier.

En musikkår ska bestå av minst 25 musiker. Antalet befattningar är dock 40. Att vara med i en musikkår innebär ett engagemang året runt med regelbundna repetitioner, oftast varje vecka. Förutom de officiella uppdragen har de även egna spelningar och konserter.

De första hemvärnsmusikkårerna bildades 1940. I dag finns 26 kårer från Luleå till Ystad och totalt runt 1 200 musiker.

Kärchef för befälet över musikkåren och leder dess verksamhet.

Dirigenten är kårens konstnärlige ledare och är musikaliskt ansvarig. Dirigerar vid konserter.

Materieförvaltaren ansvarar för materieförsörjning, förvaring och underhåll.

Notbibliotekarie ansvarar för arkivering och hantering av kårens omfattande notmaterial.

26%

Så många procent är kvinnor.

Hemvärnstrumslagarens uppgift är att leda kåren i parad, vid högvakt eller annan ceremoniell uppgift. Men går längst fram, ger kommandon och har även ansvaret för att leda kåren på ett säkert sätt. Han ansvarar även för grundexercisen och att lära musikerna de figurativa programmen.

Piccola

Tillhör träblåsinstrumenten (flöjt, klarinett, oboe, fagott och saxofon), och är den minsta i flöjtfamiljen. Har en ljus och hög klang, det högsta tonomfånget, och hörs mycket mer än en vanlig flöjt i sammanhang där musiken är stark som i en marscherande musikkår. Spelar ofta melodistämman. En ny piccolo kostar från 5 000 kr och upp mot 40 000 kr.

Tuba

Tuban hör till brassinstrumentfamiljen. Instrumentets roll är att driva musiken, spela grunden och är tillsammans med bastrumman motorn i spelet. Instrumentet har ett mörkt, lågt, tonregister. Det är ett luftkrävande instrument som kräver bra lungkapacitet. Den väger cirka 13 kilo och består av cirka fem meter mässingrör. En tuba kostar från 20 000 kr och upp till 50 000 kr.

Valthorn

Tillhör brassinstrumenten (kornett, trumpet, valthorn, trombon, baryt och tubor). Ljudet har en mjuk klang som ligger mellan diskant och bas. I marschmusik är valthornet en viktig beståndsdel och tillhör ackompanjemanget. Vid spel har musikanten enligt tradition ena handen i klockstycket för snabb ljudförändring. Ett valthorn består av runt 3-6 meter rör. Ett nytt valthorn kostar från 15 000 kr upp till 60 000 kr.

Det totala antalet timmar hemvärnsmusikerna lägger ner per år:

160.000

Virveltrumma

Hör till slagverksinstrumenten (virveltrumma/marschtrumma, bastrumma, bäckar och lyra). Slagverket är själva motorn tillsammans med tuba och horn. Ljudet är kort, torrt och snärtigt och kan vara allt från dovt muller till kulspruta. En ny virveltrumma kostar mellan 8-12 000 kr. Virveltrumman bekostas av kåren och är ett av få instrument som inte ägs av musikern själv.

Staven

Hemvärnstrumslagaren/stavförelaren använder staven till att ge kommandon till musikkåren. Pekar stavens kula uppåt gäller kommandot hela orkestrern. Pekar doppskon uppåt gäller kommandot bara slagverkarna. Det finns ett reglemente över stavtecken och alla i kåren måste kunna de vanligaste. Det är viktigt att stavförelaren är tydlig både med instruktioner och stavtecken. Staven som används vid årets Ystad tattoo kostar 25 000 kr.

-86

1986 fastställdes musikkårens facktecken, två korslagda lyror.

Utveckling av nytt datorsystem för materielen vid P 6/Fo 14

Av Göran Wemby

Inledning och bakgrund

1986 fick C P 6/Fo 14 Öv 1. Nils Lundell uppdraget av Chefen Armén (CA) att Utveckla en Lokal Ledningsmetodik för de lokala och lägre regionala nivåerna inom Armén. Till den nya ledningsmetodiken skulle också utvecklas ett lämpligt datorstöd. Hela projektet benämndes ULL/A. En projektledning med ett antal projektgrupper för regementets alla olika verksamhetsområden organiserades. Berörda områden var Anläggningar, Förnödenheter, Organisation, Personal och Ekonomi. Därutöver identifierade P 6 även behov av ADB-stöd för såväl Utbildningsverksamheten som Frivilligverksamheten.

Först genomfördes en grundlig och omfattande verksamhetsanalys, där sedan de olika arbetsstegen och etapperna arbetades igenom och dokumenterades. En ganska lång men också nödvändig process.

Nedan kommer jag endast att beskriva utvecklingen av det nya datorsystemet för förnödenhetsförsörjningen. Det dåvarande ADB-stödet kunde inte hantera kvantitet, kvalitet och ekonomi integrerat per förnödenhet. Vidare saknades ledningsstöd för en rationell produktion och ett bra underlag för krigsförbandscheferna att utvärdera den materiella statusen på sina förband.

Uppstart

Materielenhetens (ME) dåvarande chef övlt Per Malmrup fick ansvaret för området *Förnödenheter*, vilket kom att benämnas ULL/A Förn. Jag var då hans ställföreträdare och utsågs till sekreterare för denna verksamhet. ME:s huvuduppdrag var ju att hålla materielen tillgänglig för såväl freds- som krigsorganisationen. Det fanns sedan 1982 ett datorstöd för materielen, benämnt TOR (TerminalOrienterat Redovisningssystem). Det var ett system som i princip endast redovisade förnödenheterna i

sort och antal och var någonstans dessa fanns. Kortfattat arbetade man ”med blött papper och trubbig penna” ute i mobiliseringsförråden, för att sedan överlämna dessa anteckningar till någon annan person som satt på Redovisningen och som därefter skulle uppdatera TOR-systemet. Andra uppgifter fick lagras i olika pärmar. Hur många felkällor fanns inte här? Och hur lätt var det att få en samlad information om förnödenhetsläget?

Vårt arv var alltså att befintlig information om förnödenheterna återfanns i

ett antal olika system (vi kallade detta för stuprörssystem, som inte var integrerade med varandra).

Det är viktigt att framhålla att vi inte skulle bli några datorspecialister. Vår uppgift var att som användare ställa krav på vilken information vi behövde, samt att systemet dessutom skulle vara mycket användarvänligt! Vi brukade skoja om att den genomsnittliga förrådsmanen/kvinnan var ca 50 år och inte rört ett tangentbord (det var ju ganska tidigt i dataåldern – numera föds man ju i princip med ett tangentbord!). Det här med användarvänligheten innebar att man tidigt byggde in ett antal hjälpfunktioner, vilket innebar att man fick hjälp direkt i systemet just vid det moment som man var inne på och hade problem med. Man behövde alltså inte leta efter lösningen i någon beskrivning eller katalog.

Vi hade tidigt valt att använda begreppet förnödenhet. I begreppet förnödenhet ingår allt från materiel, livsmedel, drivmedel och läkemedel, till publikationer och kartor m.m.

Utveckling

När det gällde kvalitetsbiten, visste vi att man hade påbörjat en utveckling av ett nytt datorsystem (DAMU, Datorstött MaterielUnderhåll) inom FMV:AUH (Försvarets Materielverk : Arméns Underhållsavdelning) i Stockholm. Alltså ytterligare ett stuprör! FMV var ju uppdelat, något förenklat med säten både i Karlstad (förnödenhetsförsörjning) och i Stockholm (teknisk tjänst). Malmrup var uppe hos chefen för FMV:AUH, tillika chefen för ATK (Arméns Tekniska

Kår) och blev utlovad en tekniker därifrån som hjälp, vilket kom att innebära att denne gjorde ett antal besök hos oss på ME. Han var dock samtidigt engagerad i projektet DAMU och sannolikt därför, ledde detta tyvärr inte framåt för oss på P 6. Med Malmrups ord: ”han gjorde mest motstånd”. Ärendet var tydligen en aning infekterat.

Malmrup skulle under 1989/90 gå en kurs på 6 månader, varefter han fick en tjänst på F 10 i Ängelholm. Detta innebar att jag fick ta över ledningen av ULL/A Förn från hösten 1989. Självklart medverkade även de olika detaljcheferna med sin nyckelpersonal inom ME i utvecklingen, det var ju deras verksamheter som skulle utvecklas och ges ett bättre systemstöd. Så det föll på min lott att på nytt besöka FMV:AUH, vilket jag gjorde tillsammans med huvudkonsulten för projektet på regementet. Där träffade vi såväl chefen som hans ställföreträdare (jag fick uppfattningen att det var ställföreträdaren som var drivfjädern i DAMU-projektet) och för dem redogjorde vi för behovet av ett helhjärtat stöd från den tekniska sidan för att fullt ut kunna lyckas med integreringen av kvantitet och kvalitet i ett och samma system. På den vägen fick vi mj Alf Ståhl från FMV: AUH och då tog det äntligen fart på den centrala nivån med utvecklingen. Han blev verkligen projektet trogen och kanske finns han kvar ännu idag. Till min grupp knöts kn Kenneth Svensson (C Serviceförrådet) och mj Göran Svensson (chef Mekanikerskolan på P 2 och som välvilligt utlånades av C P 2). Den senare viktig för att äntligen kunna

knyta ihop och komma igång med kvalitetsbiten. Sedermera ersattes denne av Lt Nils-Eric Persson från vår egen Tekniska detalj. Därmed hade jag för fortsättningen två duktiga medarbetare till min hjälp. Kenneths ansvar var förråds- och Nils-Erics materielunderhållsverksamheten, medan jag själv svarade för ledningsverksamheten samt helheten. Ganska snart blev vi alla tre engagerade på heltid med projektet, vilket vi sedan förblev t.o.m. systeminstallationerna och utbildningarna av nyckelpersonalen på samtliga arméförband i landet (på den tiden 21 st. från Ystad i söder till Kiruna i norr) under tiden 1994–1996. Det blev väldigt många resor för oss. Under åren 1993–1996 hade vi mellan 50 och 90 resdagar per år, vilket i praktiken innebar 2 till 4 resdagar de flesta arbetsveckorna under åren. Här måste vi ju tacka våra familjer, som fick dra ett tungt lass på hemmafronten under lång tid.

CA hade tidigt gett stödmyndigheterna FMV, Försvarets Civilförvaltning (FCF), Fortifikationsförvaltningen (FortF) m.fl. i uppdrag att stödja P 6 i utvecklingsarbetet. Innebörden i begreppet stödja tolkades emellertid på olika sätt av de olika aktörerna. Detta förklaras bl. a. av att metoden att lägga ett stort uppdrag om systemutveckling på den lokala nivån var helt ny och oprövad. Uppdraget att utveckla datorstödet överfördes från P 6 till FMV 1992 och då fanns en version sedan ett par år tillbaka i drift på P 6. Vår uppgift var fortfarande att företräda den lokala kravställaren vad avsåg informationsbehovet jämte användarvänligheten. I samband med

denna förändring döptes systemet om till **Lift (Lednings- och Informations-system för Förnödenhetsförsörjning och Teknisk tjänst)**, som bättre illustrerade grundtanken.

FMV i Karlstad hade från början stöttat utvecklingen helhjärtat och även knutit till sig ett antal olika konsultbolag, bl.a. ett litet företag (IÅ Datakonsult) med lokaler i Värtahamnen i Stockholm. Ingvar Åström hade tidigare varit med om utvecklingen av TOR-systemet och var därför hyfsat bevandrad med vår verksamhet. Vi tillbringade väldigt mycket tid på hans företag för moduleringar av de olika verksamhetsmomenten allt eftersom systemet utvecklades. Dessförinnan hade vi hemma på P 6 bearbetat varje litet arbetsmoment in i minsta detalj.

Sommaren 1990 bjöd vi ner till P 6 ett 15-tal personer från FMV, främst personal som "arbetade i bakgrunden" med utveckling, konstruktion och programmering till ett par miljödagar, för att de skulle få insyn i ME:s verksamhet och en liten demonstration hur vi använde den allra första versionen i drift. Besöket avslutades med att gästerna under instruktion fick provköra både stridsvagn, pansarbandvagn och lastterrängbil ute i Rinkaby. Mycket uppskattat!

Hösten samma år fick jag förmånen, att tillsammans med fyra kollegor från FMV, besöka det amerikanska underhållscentrat i södra Tyskland, för att där kunna utbyta idéer när det gällde vår verksamhet (det var förresten samma höst, som USA laddade upp för sin motoffensiv mot Irak sedan dessa gått in i

Kenneth Svensson beordrar uppsittning. T.h. ses Nils-Eric Persson

Kuwait och vi fick tillfälle att se, när man lastade tung ammunition på järnvägs- vagnar för vidare transport till Italien för utskeppning). I serviceförråden hade man infört ”snabbköpsrutiner”, när det gällde uttag av förnödenheter.

Man tog sin kundvagn och plockade själv från hyllorna, varefter det bar av till kassan där man lämnade fram sitt kundkort till ”kassören” som med sin streckodsläsare registrerade såväl uttag och kund (förband) och som då samtidigt blev belastad med kostnaderna. På motsvarande sätt skedde vid macken, när man skulle tanka. Såväl kunden, fordonsindividen och antal liter samt sort registrerades. Här såg vi en stor rationaliseringspotential.

Som avslutning på Tysklandsresan besökte vi också en stor streckodsmässa

Sven-Åke Sjöquist ger instruktioner före körning

Kassakön i serviceförrådet

Författaren framför stabsbyggnaden

i Frankfurt, där det visades allt från olika streckodsläsare till streckoder och streckodschips. Givetvis fanns det flera svenska firmor representerade här. Vi testade givetvis de olika etiketternas hållbarhet. Vi visste ju sedan gammalt att det knappt fanns något som stod emot en ”klåfingrig värnpliktigs pillande”. I ett litet akvarium med ett antal små fiskar hade en försetts med ett chip och varje gång just den passerade avläsaren, så pep det. Tankarna vimlade. Jag såg framför mig att man kunde sätta in ett chip på varje nyfödd baby, ja det är ju snart 25 år sedan och idag individmärker man ju hästar och hundar på det sättet.

Så var det dags att införa streckodssystemet här hemma för att vi skulle kunna både märka upp och avläsa förnödenheterna. Vi införskaffade även

en bärbar dator med streckkodsläsare till att använda ute i de olika förråden. Detta skulle ju ersätta det blöta pappret och den trubbiga pennan samt ”damen” på Redovisningen.

Snabbköpsfunktionen (benämnd Förn-S) utvecklades och driftsattes tidigt på A 9 i Kristinehamn nära FMV i Karlstad. Något tidigare hade dock den första versionen av ULL/A Förn driftsatts på P 6 för testkörningar och fortsatt utveckling. Inför den driftsättningen chartrade jag ett flygplan för ca 20 personer från ME för en direkttransport till FMV i Karlstad för en tvådagars provkörning av systemet. En särskild eloge vill jag här ge till såväl förråds- som den tekniska personalen för deras löpande engagemang i utvecklingen med sina goda och konstruktiva förslag till förbättringar efter hand och som dessutom stod ut med allt det extra arbete som detta innebar. Det är ju vi alla som nu tillsammans står bakom resultatet!

Sedermera blev snabbköpsfunktionen (Förn-S) först driftsatt på alla arméförband i väntan på *Lift* och senare även på marin- och flygvapenförbanden.

Vad gjorde vi då med den gamla informationen? Jo FMV genomförde tidigt lyft (dvs. dataöverföringar) från TOR till ULL/A Förn och därmed fick vi ett bra startläge för den nya informationshanteringen. Dessa lyft föregicks dock på ”hemmaplan” av ett omfattande arbete. TOR-systemet hade sifferkoder för att ange förrådsplatserna, där förnödenheterna förvarades. Vi ville dock att det skulle vara klartext. På det sättet skapades också möjlighet att använda tre nivåer, för att ange lokalisering/plats

(t.ex. Vrångafälla, Rum 2, Frysboxen). Även informationslyft från övriga berörda system genomfördes.

En som var mycket intresserad av vår utveckling var självaste chefen Nils Lundell och jag hade en gång i månaden redovisning för honom antingen muntligt eller skriftligt om vårt utvecklingsläge samt vilka problem vi hade.

Ja, så rullade utvecklingen på med återkommande uppdateringar av *Lift*-versioner, samtidigt som mörkrets skugga började bre ut sig över vårt regemente med den kommande nedläggningen. Hotet om P 6:s nedläggning inverkade menligt på projektets utveckling. Jag glömmer aldrig den morgonen, då jag vid frukostbordet läste i Kristianstadsbladet att P 6/Fo 14 skulle läggas ned. Det kunde ju inte vara sant eftersom C P 6/Fo 14 ensamt hade uppdraget att utveckla arméns nya ledningsmetoder och med därtill hörande datorsystem. Jag bestämde mig för att säga upp tidningen, som så grovt for med osanning. Sedan cyklade jag till regementet och infann mig kl 8 i Gymnastiksalen, dit all personal var kallad. Alla regementschefer hade dagen innan varit hos CA i Stockholm för att delges vilka som skulle drabbas av nedläggning. Det var en tagen Nils Lundell som meddelade sin personal att det var just vi, som stod på ”dödslistan”. Det blev ingen uppsägning av tidningen.

Systemet driftsattes på P 7 för fortsatt utveckling och den 1/7 1993 fördes även jag och Kenneth över till P 7, dock med fortsatt stationering i Kristianstad. Vi tre i projektgruppen flyttade geografiskt ut från P 6 till det gamla kanslihuset på Östra

kasern, där vi fick tillgång till översta våningen. Där hade vi våra ”kontor” under den återstående tiden med *Lift*-utvecklingen. Under första halvåret 1993 hade vi genomfört utbildning med P 7-personalen i Revingehed och Ystad, så att systemet skulle kunna fortsätta att testköras där. Därmed knöts ytterligare några personer till ”*Lift*-gruppen”, vars ansvar blev att leda *Lift*-verksamheten vid P 7 och bevaka användarvänligheten, medan vi fortsatt arbetade direkt med FMV.

Som jag tidigare antytt om det dåliga och ibland obefintliga stödet från några av fackmyndigheterna, vill jag här nämna några exempel. Bl. a hade vi stora problem med att få med ekonomisystemföreträdaren FCF (Försvarets CivilFörvaltning) på spåret. En mängd olika registreringar i *Lift* genererade kostnader, som vi menade, skulle med automatik överföras till ekonomisystemet F/S-L. Vi upplevde kraftigt motstånd, när det gällde detta gränssnitt och jag vet inte hur många möten vi hade om detta. Dock hade FCF avdelat en man, som jag hade ett mycket gott samarbete med, men han bromsades i sin tur av någon annan. På så sätt fick vi också till ett möte med FCF hemma i Ordersalen, där även CA representant fanns med. Syftet var att skapa en brygga mellan förnödenhetssystemet och ekonomisystemet, så att alla kostnader som genererades av förnödenhetsnyttjandet skulle med automatik överföras till ekonomisystemet. Motståndet från FCF sida var dock ganska stort och detta möte slutade i intet. Det tog ytterligare en tid innan vi fick tillstånd ett gränssnitt mellan systemen.

Ett annat problem hade vi med s.k. ”planerade förnödenheter”, som t ex uttag av fordon vid mobilisering. Det fanns sedan tidigare ett litet fristående datasystem för detta, benämnt BU (BilUttagning). Jag var tillsammans med en av konsulterna uppe hos chefen för denna verksamhet i Karlstad och beskrev vårt behov av att få in den informationen i *Lift*. Det handlade ju om planerade förnödenheter, som vi också ville ta till redovisning. Efter lång diskussion slutade mötet med att han sade ”Jag skiter i vad ni gör, bara ni inte rör mitt system” och där tog mötet slut. Ibland kändes det som om man var ute på minerad mark!

Riksrevisionsverket (RRV) gjorde i årsskiftet 93/94 en förvaltningsrevision. Syftet med RRV:s granskning var att hitta hinder för en effektiv utvecklingsverksamhet samt föreslå åtgärder för att uppnå en ökad effektivitet inom området. Man besökte givetvis P 6 och framför allt förnödenhetssidan, där jag fick möjlighet att lyfta fram våra problem i dessa avseende. Resultatet är dokumenterat i RRV:s rapport (RRV 1994:11). Där ”hemställer RRV att ÖB före den 31 december 1994 redovisar de åtgärder som vidtagits eller planerats med anledning av RRV:s rapport”. Det lossnade faktiskt efter det.

Citat från en annan skrift: ”Försvaret var tidigt ute. Inom ramen för Struktur 90 blev P 6/Fo 14 i Kristianstad en föregångare genom att realisera en användarstyrd systemutveckling. Försvaret tog tillvara den filosofi som växte fram där i den modell, som sedan antogs som Svensk Standard”.

Målsättning

Vår målsättning med systemet ökade efterhand som utvecklingen och möjligheterna gick framåt och under 1993 formulerade vi slutligen målsättningen på följande sätt:

- Systemet ska ge det lokala förbandet förbättrat *stöd i verksamheten* vad avser förnödenhetsförsörjning och teknisk tjänst, vilket syftar till att ge *krigsförbanden högre materiell beredskap till lägre kostnad*.

- Systemet ska vara ett *lednings-, produktions- och informationssystem* för förnödenhetsförsörjning och teknisk tjänst. Man ska kunna:

- få stöd för en *effektiv och ekonomisk produktion* som styrs av krigsförbandens och grundorganisationens behov och av operativa/taktiska krav

- redovisa verksamhetsställets *samtliga tillgångar av förnödenheter, såväl kvantitativt som kvalitativt, mot organisation och geografisk plats*. Med samtliga tillgångar menas såväl fysiska som planerade tillgångar och det ska även inkludera krigsleveransbesked, samt anskaffning för beredskapshöjning och mobilisering

- lämna underlag för såväl *krigsförbands- som grundorganisationsvärdering*

- Datafångsten skall vara säker och ledtiden i systemet ska vara kort. *Inrapportering av en "händelse" ska ske endast en gång och i ett system och, där så är möjligt, vid källan.*

Tidigt hade vi dock myntat följande

verksamhetsidé: *"Vi ska kunna tillhandahålla rätt förnödenhet med rätt kvalitet på rätt plats, vid rätt tillfälle och till rätt kostnad"* (och är inte något av detta rätt, så är det inte heller rätt förnödenhet). Detta var vår ledstjärna genom hela projektet.

Pansarbrigaden PB 26

När vi väl fått "krigsförbandsvärderingsapplikationen" (KFV) installerad och testad, så skulle vi provköra den "skarpt" inför PB26 krigsförbandsvärdering. Vi genomförde en utbildning med brigadchefen (Öv Roland Appelqvist) och hans "underhuggare", hur man skulle tyda/läsa *Lift*-listorna och därigenom kunna bedöma materielstatusen. Av utrymmesskäl på dessa datalistor användes givetvis väldigt många förkortningar och så gjorde även jag i mitt muntliga framförande. Jag glömmer aldrig brigadchefens myndiga stämma, som plötsligt hävde upp *"Vad f-n betyder MVIF"*. Svaret blev MaterielvårdsInstruktion för Försvarsmakten (jag kan fortfarande höra hans stämma). Ja, ja, vi är ju kända för våra militära förkortningar, men trots allt är det praktiskt både i tal och skrift! Nåväl, man kunde för varje enskild förnödenhet utläsa bl.a. var den fanns, när senaste underhållsåtgärd var genomförd, när nästa åtgärd var planerad eller om en planerad åtgärd ej var genomförd och vilken begränsning detta i så fall medförde t.ex. körförbud eller i värsta fall KH (krigshinder). Dessa listor utgjorde även ett utmärkt underlag för produktionsverksamheten i det dagliga arbetet vid ME.

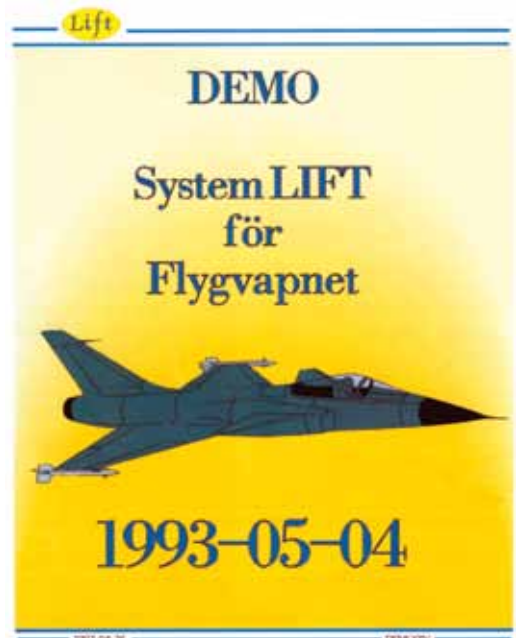
Demonstrationer

Jag var några gånger inbjuden till Förvaltningskolan i Östersund för att där informera de olika kurserna om utvecklingen av *Lift*-systemet och därigenom sprede kunskapen ut på stor bredd om vad som pågick.

Vi fick också möjlighet att beskriva och demonstrera *Lift*-systemet för de andra försvarsgrenarna.

Det började med att vi blev inbjudna till Marinkommando Väst (MKV) på Kärringberget i Göteborg. Vi samlades i deras filmsal och närvarande var berörd personal från MKV samt två officerare från Marinstaben (MS). Efter introduktion och demonstration av systemet (vi hade en PC-variant för demo på filmduk) framgick det med önskvärd tydlighet att det var just den här informationen om förnödenheterna man behövde. Chefen för MKV:s ME framförde till representanterna från MS, att man ville införa systemet i sin verksamhet. Man fick genast mothåll från MS, som hävdade att annat marinanpassat system var på gång. När kunde man dock inte säga. Även Marinkommando Syd i Karlskrona hade tidigare varit på besök hos oss på P 6 och visat intresse.

En annan aktivitet genomfördes med Flygvapnet. Flygstaben inbjöd oss till en demo på Arlanda. Till detta möte var även samtliga flottiljer inbjudna, så det blev en stor uppslutning. Det hela började med att vi hälsades välkomna av en, som tidigare varit ADB-chef på Milostab Syd. Han avslutade sin inledning med att säga att ”detta är ju ett arméutvecklat system, som det kan vara in-

Min inledande OH-bild

tressant att titta på, men som inte platsar inom Flygvapnet”. När vi genomfört vår information och visning, blev det många detaljfrågor från flottiljerna och Kenneth och Per-Eric förklarade och visade praktiskt hur systemet löste det hela. Även här konstaterade församlingen att det är ju precis detta stöd, som man saknat. Efter avslutningen kom personalen från F 4 Frösön/Östersund fram och ville boka in oss för en egen demonstration hemma på deras flottilj. Så blev det också och efter vårt besök där skrev C F 4 till Flygstaben och föreslog att F 4 skulle få bli Flygvapnets försöksmyndighet för detta system. Så blev dock inte fallet.

Det är ju faktiskt så att många förnödenheter är av gemensamt slag och används inom alla försvarsgrenarna, eller också kan det vara en variant som t.ex. fordon, vapen eller uniformspersedlar.

Driftsättning armén

CA fattade i oktober 1993 ett formellt beslut att *Lift* skulle införas inom armén under perioden 1994/95–1995/96. En mindre del av *Lift*, delsystemet Förn-S för uppföljning av lån samt kostnader för förbrukningsmateriel i främst service- och bokförråd, var ju redan i drift inom armén. Förn-S driftsattes något senare även vid marin- och flygvapenförbanden.

Inför den kommande serieinstallationen hade vi tre också till uppgift att skriva utkast till ett antal användarhandböcker. Dessa fick givetvis sedan sin språkliga finputsning före utgivningen.

Driftsättningen inom armén blev en lång process, men också ytterligare ett lyft för oss. Vi blev fantastiskt väl mottagna på alla förbanden. Vi kände en enorm respons från alla. Det var tydligt att man väntat väldigt länge på att få ett bättre stöd för sin verksamhet.

Förbanden hade också ett stort och tidskrävande arbete som förberedelse för installationen, så att lyften från tidigare system skulle kunna fungera.

Serieinstallationerna började med introduktion och demonstration på förbanden under december 1993 och januari 1994. Med på dessa introduktioner var givetvis projektledningen från FMV, det var ju FMV som skulle driftsätta systemet. Vi var väl ett tiotal personer. Jag hade tidigare fått kontakt med F 7 i Såtenäs och där jag kunde beställa militärt flyg för oss tre för våra aktiviteter, vilket innebar att vi kunde bli hämtade på Everöd för direkttransport till t.ex. Karlstad eller Visby. Därigenom slapp

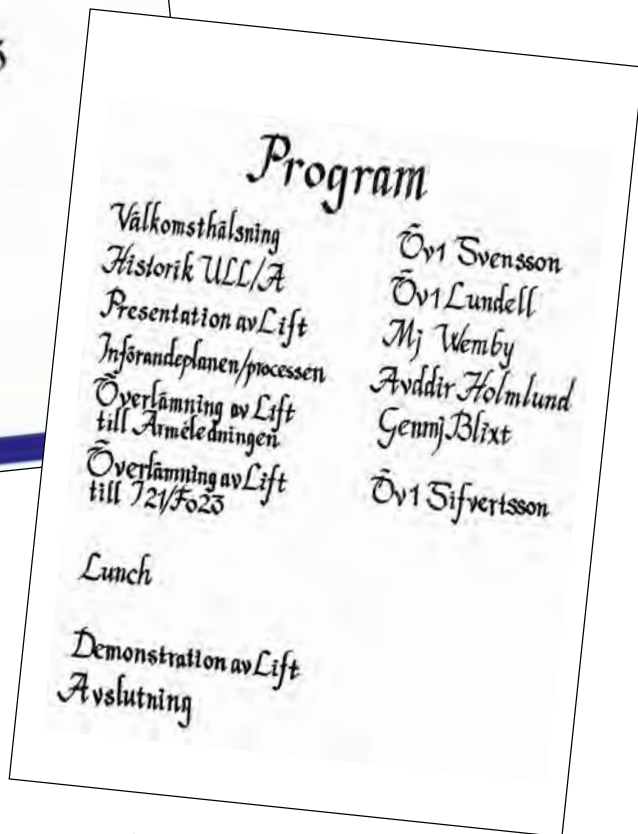
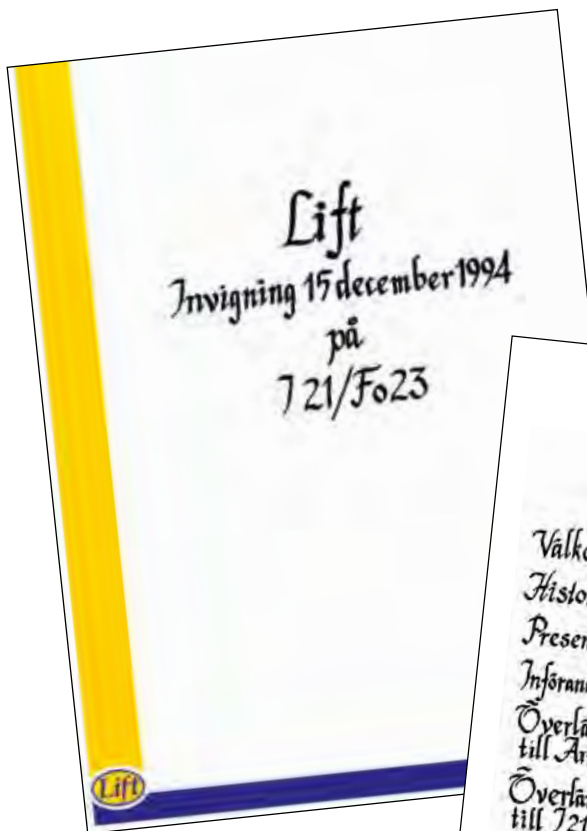
vi flyga via Arlanda i båda fallen. Dessutom blev ju dessa resor betydligt både billigare och snabbare än med ordinarie flyg och dessutom fick piloterna mera flygtid. Vid ett par tillfällen fick vi flyga med ÖB:s lilla tvåmotoriga plan med härligt breda läderfåtöljer. Efter introduktionerna bestämdes att I 21/Fo 23 i Sollefteå skulle bli den första myndigheten, där *Lift*-systemet skulle driftsättas. Invigningen skedde den 15 december 1994, varvid givetvis Nils Lundell (då pensionär) var inbjuden. En annan bekant för oss Norringar var Anders Sifvertsson, som medverkade som Arméledningens representant.

Förvaltningsskolan i Östersund övertog senare utbildningen av *Lift*-personalen från de olika regementena. Detta hade faktiskt diskuterats tidigare huruvida det skulle vara vi tre som skulle genomföra dessa utbildningar och det ”spånades” i att anskaffa ett mobilt ekipage med vilket vi skulle turnerat runt i landet till respektive förband. Som väl var blev det inte så.

Vad hände sedan

”Försvaret var tidigt ute. Inom ramen för Struktur 90 blev P 6/Fo 14 i Kristianstad en föregångare genom att realisera en användarstyrd systemutveckling. Försvaret tog tillvara den filosofi som växte fram där i den modell som sedan antogs som Svensk Standard”.

I skrivande stund är *Lift*-systemet installerat inom hela försvarsmakten (t.o.m. på korvetter och ubåtar). Även Utlandsstyrkan använder systemet och därmed används det både i Afghanis-

Programmet vid invigningen

tan och i Adenviken, men även för JAS i Ungern respektive Tjeckien! **Lift** innehåller både öppen och hemlig information. Ett omfattande behörighetskontrollsystem styr användarnas tillgång till systemet. Tidigt bedömde vi att drygt 100 personer per förband skulle vara användare av systemet.

Beträffande "våra förnödenheter" från bl. a. PB 26 så finns informationen idag lagrad i "**Lift** Avveckling", där man kan återfinna vad som har hänt med dessa som t.ex. överförts till Baltikum (bl.a. luftvärnsmateriel), kasserats, eller dylikt.

Givetvis har systemet fortlöpande ut-

vecklats ytterligare, framförallt när det gäller materiel-underhåll, men det byggs fortfarande på samma grund, som lades fast då utvecklingen genomfördes hos oss på P 6.

Hur det numera förhåller sig med den dåvarande ledstjärnan ”*krigsförbandet i centrum*” är idag något oklar.

Nyttan med **Lift** sammanfattar man idag i följande punkter:

- förmedlar information om var förnödenheterna finns, antal och skick
- systemet följer de normer och regelverk som gäller för underhåll
- förnödenhetens hela livscykel är kontrollerad och spårbar
- bidrar till kostnadseffektivt utnyttjande av förnödenheter
- skapar hög säkerhet i alla led
- förser andra system och organisationer med aktuell information om förnödenheter
- anpassas efterhand med försvarets ändrade inriktning

I ett FMV-dokument daterat 2012-08-22 står följande:

”**Lift** är ett omfattande system inte bara till användning utan även till innehåll. I **Lift** finns ca 150 000 olika typer av förnödenheter och totalt finns mer än 3,5 miljoner enheter (förnödenhetsposter) registrerade varav 40 000 av dem är militära fordon. I **Lift** finns ca 3 000 lokala användare och de genomför ca 75 000 förändringar av register per arbetsdag. **Lift** innehåller mycket information och det gäller speciellt kring den mer avancerade materielen. En framträdande egenskap för **Lift** är den goda säkerheten och höga driftsäkerheten.”

Erfarenheterna från vårt regemente lever alltså än idag vidare inom Försvarmakten, 20 år efter P 6 nedläggning.

Avslutning

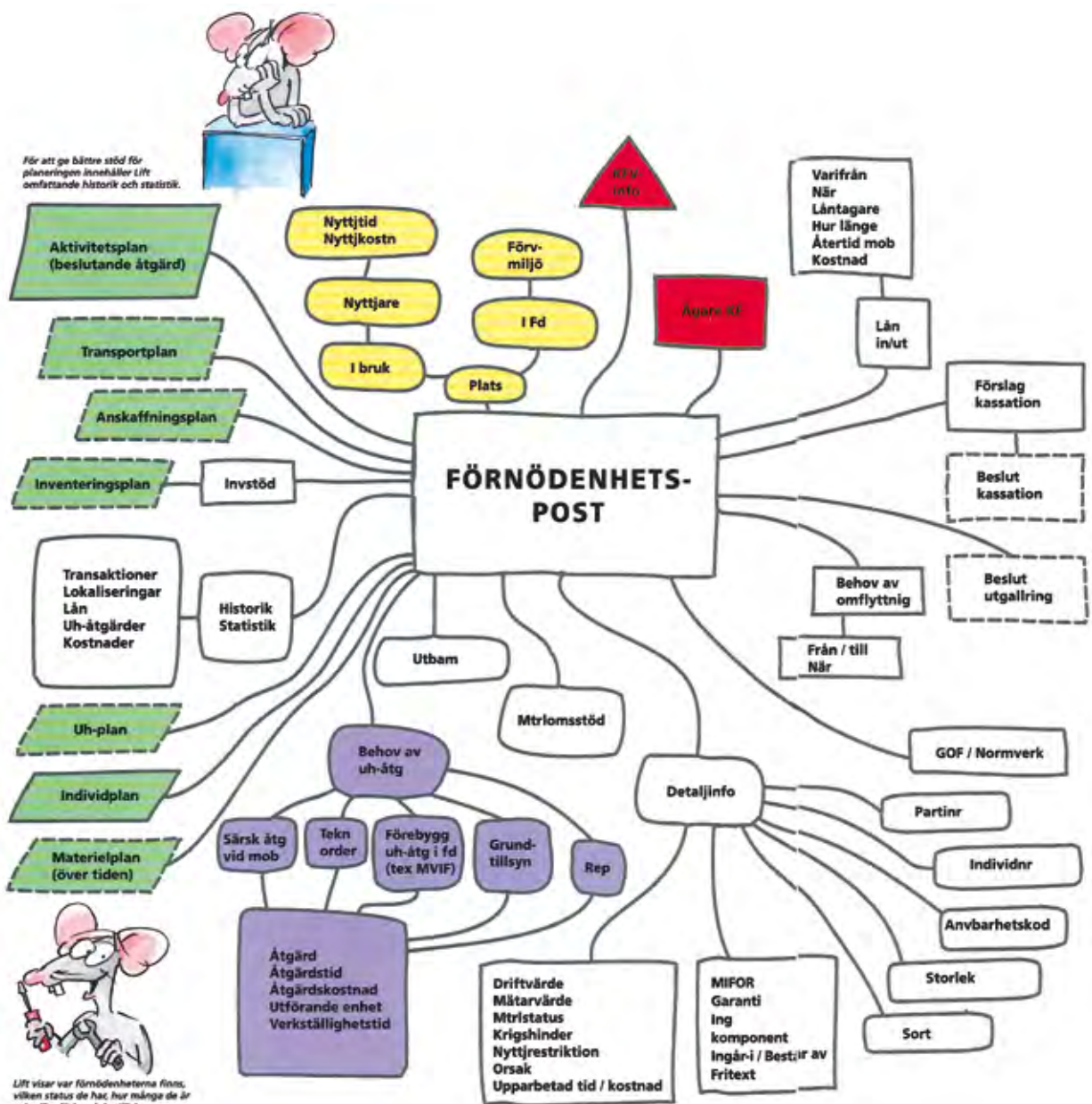
Efter driftsättningarna i armén arbetade Nils-Eric Persson kvar några år för vidareutvecklingen av **Lift**, innan han ”hoppade av” till civilt arbete och idag är han cykeldoktor i Kristianstad. Kenneth Svensson lämnade 1997 med förtida pension och är sedan dess egen företagare.

För egen del arbetade jag med projektet under tio år från hösten 1986 till sommaren 1996, varvid de sju senare åren på heltid. Förutom trupptjänsten på P 6 med utbildning av våra spaningsförband i slutet av 60- och början av 70-talet är det ”**Lift**-tiden” som utgör mina allra bästa minnen av min tjänstgöring inom Försvarmakten.

1996-07-01 tillträdde jag som chef för Försörjningsenheten på P 7/Fo 11. Där fick jag verkligen tillfälle att praktiskt använda **Lift**-systemet för ledning och kontroll av förnödenhetsverksamheten vid P 7/Fo 11 och Lv 4 fram till Fo 11 och Lv 4 nedläggningar 31 dec 1997. Jag gick i pension som 55-åring den 1 oktober 1998 och lever nu med familjen som s.k. ”månskensbonde” på en gård i det vackra Villands Vånga och njuter av livet och naturen här uppe.

Avslutningsvis anser jag att mina eventuella ”påhopp” och felaktigheter i ovanstående beskrivning vid det här laget är preskriberat!! Det var ju så jag upplevde det hela.

Förnödenhetspost

Det centrala begreppet i *Lift* är *förnödenhetsposten*. Med den som utgångspunkt kan du ställa frågor för att få den information som är nödvändig för planering, genomförande och uppföljning av förnödenhetsläget.

En förnödenhetspost kan vara en stridsvagn, en låda med 3 st. ksp 58 eller en ask med 6 st. 1,5 Volts batterier. Till förnödenhetsposten är det också kopplat ett antal ”ingår i/består av” funktioner som t.ex. i stridsvagnen ingående delar (eldrör, radio-stationer mm). Ovanstående bild/teckning beskriver all den information som den enskilda förnödenhetsposten kan innehålla.

Hemvärnsförbanden

Ur Tidningen Hemvärnet
Therese Åkerstedt

En berättelse om min uppväxttid på regementet

Min far, förvaltare Axel Einar Thome-
lius, samlade samtliga nummer av Nor-
ringen under sin aktiva tid vid regemen-
tet (1920–1961) och lät efterhand binda
in dessa i sex stycken böcker. Dessa har
jag i augusti 2013 överlämnat till kamrat-
föreningen för att komma till nytta och
nöje. (Se annan plats i Norringen). I sam-
band med överlämnandet så bad Jörgen
Lund mig om, lite fakta om min far, och
kanske något minne från mig, för en no-
tis i kommande Norringen. Att ta fram
ett minne eller några blev inte lätt efter-
som min barn- och ungdomstid vid rege-
mentet är så innehållsrik och att sortera
ut några för mig viktiga minnen kändes
som att helheten gick förlorad. Därför
efter moget övervägande så dristade jag
mig till att skriva om vad Kungl Norra
Skånska Infanteriregementet, med allt
vad det innebär, hade för påverkan på,
och hur livet tedde sig, för en pojke född
och uppvuxen på regementet under sina
första sexton levnadsår 1945–1961.

Det är alltid svårt att i efterhand vara
tydlig med kronologin så min berättelse
får ses som ett antal minnen kopplade
till händelser på regementet.

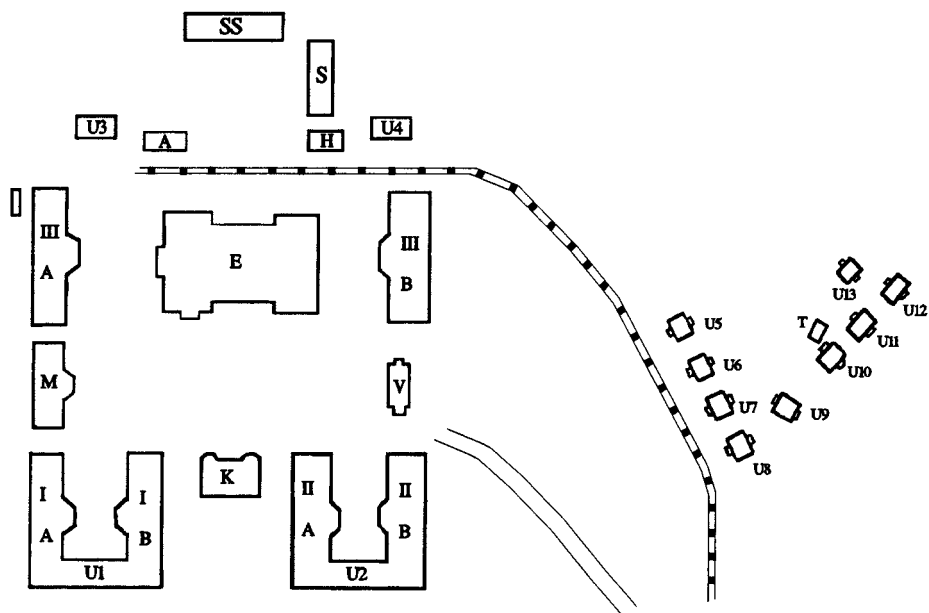
Min berättelse handlar om åren då vi
bodde vid stallet (U4) och på Elme-
torpsvägen snett emot Soldathemmet.
Den omfattar i huvudsak 1950-talet,
med 10 år vid stallet och de sista tre åren

vid Elmetorpsvägen, dit vi flyttade 1957.
Jag gick i Parkskolan fyra år från 1952
och fem år i Högre Allmänna Lärover-
ket, där jag tog realexamen våren 1961.

Familjen bodde i sergeantbostaden hus
U11 västra delen vid min födelse 1945,
men redan året efter bar det av till Upp-
sala där far skulle tjänstgöra ca ett år
som kompaniadjutant på Norska Befäls-
skolan förlagd till I8. Familjen hyrde en
övervåning hos en privatfamilj i området
Eriksberg. Min ettårsdag firades i Upp-
sala.

1947 fick min far befattningen som re-
gementsexpeditionsföreståndare, vilken
han innehade till sin pension i oktober
1961.

Efter Uppsala-tiden flyttade vi den
1 april 1947 till huset U4 östra delen
vid stallet. Huset var betydligt rymlig-
are än sergeantbostaden, då detta hus
enligt ursprungsritningarna var avsett
som bostad för kompaniadjutanter. Kök,
serveringsrum, två rum med hall på ne-
dervåningen och ett stort rum på övervå-
ningen. En källare med två rum, ett för
matförvaring/skaffereri och ett pannrum
med vedeldad panna. Till detta en stor
trädgård med möjligheter till allehanda
trädgårdsodling. Men detta räckte inte
utan vi hade fortfarande kvar en koloni-
lott vid sergeantbostaden under flera år

Skiss över kasernen enligt Regementsinstruktion för I 24 1922.

A och B I med flygelbyggnader

A och B II med flygelbyggnader

Kasern III A och III B

K Kanslihus

V Vakt- och arrestlokal

E Ekonomibygnad och gymnastikhus

S Stall

SS Sommarstall

H Halmbod

A Ammunitionsbod

U1, U2 U3, U4

Kompaniadjutantbostäder

U5–U13

Sergeantbostäder

T Tvätthus

M Manskapsmäss

efter flytten. Där hade vi höns och det odlades bla potatis, jordärtskockor och gurkor. ”Vägg i vägg” med vår koloni låg en fastighet vid Nygårdsvägen med affärer i bottenvåningen och bostäder i de övre våningarna. Där fanns en klippstuga med frisör Borggren i brun ”vaktmästarrock” med saxar och kammar i bröstfickan, beredd att både raka och klippa. Bredvid låg Enarts chark och mjölkaffären. I bredvidliggande hus låg Sven Perssons speceriaffär. Här låg också Glans bageri på andra sidan vägen, men närmare sergentbostaden. Tillsammans

med Konsum uppe vid Näsbychaussén var detta vårt ”handelscentrum”.

De första åren bodde min äldre syster på övervåningen i en garderob med snedtak. Den rymde en säng och ett nattygsbord, och var först för min syster och senare för mig en skön oas, ett eget rum. Det fanns en otroligt stor vind som var svår att fylla med pinaler, så efter några år kom någon på regementet på den ljusa idén att inreda ca halva vinden till ett nytt rum. Min syster fick första tjing på det nya rummet och jag fick överta garderoben, för att vid hennes ut-

flytt äntligen få ta det där stora rummet i besittning.

Denna förändring gjordes på alla kompaniadjutantsbostäder samt huset på Elmetorpsvägen.

Den vedeldade pannan försåg oss med värme i huset, men inte varmvatten. Kluven ved köptes från regementets vedförråd och blev hemkörd med häst och vagn. Den tippades av i en hög utanför husets pannrum. Det ingick allt som oftast i mina sysslor att se till att veden hamnade i pannrummet, genom att kasta in den väl avpassade vedstorleken genom en pytteliten öppning i markplanet. Genom samma öppning levererades koks av en firma i stan. Men, de av koksdamm helsvarta gubbarna, monterade en ränna i öppningen så kokssäckarna kunde tömmas där. Om vi var oförsiktiga och hade glömt att ge utrymme för koksliveransen, så hamnade koksen ovanpå veden. Inget bra läge att behöva sortera upp bränslesorterna i pannrummet. Det var inget fel på värmen i huset, men kalla vintrar var huset utkyllt på morgonen, trots att pannan ”fylldes” med koks vid sänggåendet. Fars första morgonåtgärd var att sätta fyr i pannan så fort möjligt för värme under dagen.

Vi saknade varmvatten så den veckovisa tvagningen för familjen, kallad för karbad, fick utföras i anslutning till omklädningsrummet för gymnastiksalen. Där fanns ett badrum försett med avklädningsmöjlighet och ett väggfast badkar. Proceduren gick till så att far köpte biljetter och tecknade familjen på en lista för en timme på fredag kväll. Biljetterna lades i en låda utanför badrum-

met i samband med bad. Tågordningen vid karbadet var först min syster och jag, sedan far och sist mor, någon skulle ju snygga till efter oss. Under mina fyra första skolår på Parkskolan, en mycket modern skola då, fanns ett särskilt ”badhus” bredvid gymnastiksalen med ett tjugotal uppställda barnbadkar för tvagning efter gymnastikpassen. Därmed minskade behovet av karbad för min del.

Samma förhållande, med vedeldad panna och utan varmvatten gällde även på Elmetorpsvägen. Men en klar kvalitetshöjning blev det, då vi vid flytten fick vårt första kylskåp.

Först när far pensionerades och vi flyttade in ett nybyggt flerfamiljshus i Ystad 1962 fick vi både varmvatten och badkar i lägenheten.

I samma hus vid stallet, i spegelvänd lägenhet, bodde maskinchefen Larsson med familj. Deras pojke och jag var lek-kamrater och vi hade genom belägenheten ”fri tillgång” till kasernområdet. I hus U3 bodde kasernförvaltare Gustaf Risberg med familj, vilka vi ofta umgicks med på helgerna. Jag hade bla till uppgift att byta veckotidningar, dvs de tidningar mor och far läst skulle bytas mot andra lästa tidningar hos familjen Risberg en gång i veckan.

Fler familjer bodde inom kasernområdet, bla fanjunkare Holm i sammanbindningshuset U1.

Sammanbindningshuset U2 var inte bebott utan var kontoriserat.

I proviantförrådet beläget i kasern A II norra del kunde vi handla bla den

mörka hårda chokladkakan avsedd för att öka uthålligheten hos trötta soldater.

Det saknades inte "lekplatser" i närheten av vårt hus vid stallet. Alldeles bredvid låg paddocken, där elaka stallfurier gjorde allt för att lära soldater rida och hantera hästar i övrigt. Sittande på staketet eller uppifrån mitt klätterträd kunde jag se och höra hur momenten lärdes ut med hög och barsk röst av stallfuriern. Pedagogiken var inte särskilt framträdande utan gick oftast enkelriktat från furiern till soldaten. En del befäl nyttjade paddocken för vanlig rid- och hoppträning. Senare byggdes en helt ny hage på andra sidan vägen och efter avhästningen blev den värnplikts-parkering.

Kring lastkajen hände det ofta något. Annalkande tåg med ånglok i kön aviserade sin ankomst genom att signalera nere vid Elmetorp, då tåget skulle passera två obevakade järnvägsövergångar. Signalerna uppfattades av oss barn, som genast samlades till spåret för att på nära håll se och följa den långsamtgående transporten. Om slutstationen var inne på kasernområdet så kom vakten springande, efter ett antal upprepade ångvisselsignaler och låste upp grindarna för passage. Dessa tåg var oftast lastade med proviant för urlastning längst inne vid matsalen. Andra ånglok avlämnade vid lastkajen tomma vagnar för en längre tid, såväl lastvagnar som godsfinckor. Andra världskriget var inte långt borta och även för skåningar hade det varit normalt med beredskaps-tid i övre Norrland. Alltså var det vik-

tigt att träna lastning och inredande av kvarter för tågtransport norrut. Förutom kärror av olika slag så skulle även hästarna lastas, vilket för hästarna var en ovan miljö, att bli uppstallade i ett halv-mörkt rum. Många dråpliga scener kunde beskådas med trilskande hästar och lika förtvivlade soldater som inte kom överens vid lastningen.

Även grupphinderbanan längs Fältvägen mot Garagestaden kunde användas för lek. Att "ta hinderna" var möjligt utom det höga plankhindret som krävde hjälp av några andra för att nå upp och över. Hände det inget på de här platserna så gick jag in på kaserngården, där fanns alltid något intressant. Om inte annat fanns ju de civilanställda jag kunde haka på.

Matavfallet från matsalen togs om hand i stora tunnor som i avvaktan på borttransport ställdes in i ett skjul strax bortanför järnvägsspåret. Den otacksamma uppgiften, att forsla tunnorna från kökets lastkaj till skjulet, fick kökshandräckningen. På en liten handdragen kärra placerades de välfyllda tunnorna som drogs iväg över gatstenarna, alltmedan innehållet skvätte över och lämnade en obeskrivbar doft efter sig. Inte luktade det bättre när sedan bonden kom en gång i veckan och lastade tunnorna på traktorvagnen för hemtransport till svinen.

Inryckningsveckan för soldaterna innebar bl a att ordna sin förläggning och jag vill minnas att jag som liten pojke kunde se på när soldaterna fyllde sina madrasser och kuddar med halm. (Jämför ursprungsritningen för regementet

som har en särskild halmbod hus H.) Det innebar också att man inte fick lämna kasernområdet utan var hänvisad till förströelse på markan eller vara kvar på logementet under fritiden. Med stora soldatkullar så räckte inte markan till utan man tillät också att soldaterna fick gå till Soldathemmet, men endast längs Elmetorpsvägen. Sträckan vakten – Soldathemmet blev på kvällarna en riktig gågata med flanerande soldater i grötrock och tofflor eller slaggande i gräset, vilket förstås lockade till sig flickor från bygden.

Mina lekkamrater fanns både före och under skoltiden främst i sergentbostäderna och vi var ett ganska stort gäng, med samlingsplats vid lekplatsen (mellan Soldathemmet och Sergeantbostaden) och senare i mopedåldern vid regementsbiblioteket. Lekplatsen var försedd med grusgrop, klätterställning och balansbom, där de äldre pojkarna såg till att anordna idrottstävlingar för oss andra i både höjd, stav- och längdhopp samt ”långdistanslöpning”. Ofattbart, att när jag idag ser lekplatsen som inte längre finns, att det gick bra att göra allt detta på denna lilla yta. Här var det inte fråga om att någon skulle roa oss utan initiativet tog vi själva till våra tävlingar och lekar. Så småningom så räckte inte lekplatsen till utan vi tog oss in på regementets idrottsplats, ibland olovandes, när det var ”ledigt” där. Simbassängen var vårt tillhåll på lunchen då det var fritt fram för anställda och deras familjer att bada, så även på kvällen. Det var en ständig kamp med mor på sommarluncherna om jag skulle få bada eller inte då lunchen serverades då far

kom hemcyklandes kl 1130 och samtidigt öppnade badet under en timme. På den tiden ansågs det farligt att bada på full mage så äta före badet gick inte och att skjuta på lunchen var inte att tänka på. Mitt emot vår lekplats låg Soldattorpet och lägerhyddorna. På gräsmattan framför dessa byggnader fick de nyinryckta värnpliktiga, och även vi barn som följde lektionerna, sin grundläggande utbildning i sjukvård och brandskydd i ett stationssystem. Pluton efter pluton kom marscherande hit för att under några timmar få lära sig ABC i sjukvård och släcka enklare bränder. Förbandsläggning, spjälning, tillfällig bår etc var sjukvårdsmomenten under ledning av en sjukvårdssergeant. Lektionerna i brandskydd innebar bla förevisning av olika släckningsmetoder. Soldaterna fick träna på att släcka en brand i kläderna på en med bensin övertänd docka. Då gällde det att närma sig dockan från rätt håll och svepa kappan över elden, så att inte situationen förvärrades för dockan. Den nödvändiga utrustningen till övningarna förvarades i lägerhyddorna. Nästgårds med vår lekplats låg Kyrkplan där vi kunde bevittna korum med regementet.

Jag lärde mig simma i kallbadhuset i Tivoliparken på sommarlovet. Helgeåns mörka och sunkiga vatten var inte inbjudande för simning. Vilken fantastisk upplevelse att när väl det nya badhuset stod klart 1957, att få simma i rent tempererat vatten! En gång en småbåtshamn i Helgeå och då på platsen Sveriges modernaste varmbadhus.

Kristianstads sim- och livräddningssällskap (KSLS) använde regementets simbassäng, innan nya badhuset stod klart, och anordnade där simundervisning och gav möjlighet att ta en rad olika simprov, simborgar-, kandidat- och magistermärken. Det var högtidliga tillfällen då man blev promoverad med eklövskrans på huvudet och fick mottaga de olika nivåmärkena.

Tvättmaskin eller enklare tvättmöjlighet fanns inte i bostaden utan mor Anna var hänvisad till att göra stortvätt i källaren på det s k sammanbindningshuset U1. Där fanns vedeldad gryta och andra nödvändiga kar. Veden fick vi själva transportera från vår vedkällare till tvättstugan, vilket innebar att far antingen kvällen före eller tidigt samma tvätt dag ledde sin cykel med en säck ved på pakethållaren. Och efter kom mor på samma transportsätt med full mangelkorg. Vilken syn för vakten när detta ekipage passerade! Särskild torkplats för tvätten fanns längs vägen in mot idrottsplatsen strax före grinden. En öppen plats väl dold för omvärlden med monterad torkställning, men inga tvättlinor, vilka mor fick fixa till själv. Tvättning och upphängning för torkning klarades på förmiddagen så att mor kunde servera lunchen när far kom hem. Sen eftermiddag om vädret var gynnsamt så togs torktvätten ner och fraktades hem i mangelkorgen. Nästa fas i tvättningen var bla dänkning, dra lakan och dukar som förberedelse för mangling. Mangelboden låg i källaren på Konsumaffären vid Näsbychaussén. Ny transport med mangelkorgen och några

timmars manglande, då jag ibland fick förtroendet att ”spaka” mangeln. När man talar mangel under 1950-talet, menar man oftast en rejäl konstruktion på fyra ben, ca fyra meter lång och två meter bred, bestående av ett fast marmorblock och ovanpå ett rörligt dito, däremellan valsar på ömse sidor. Vid i- och urtagning av tvättgodset lyftes det övre marmorblocket mekaniskt, så att valsen frigjordes. Det var lätt att misslyckas vid start och stopp, mycket kunde hända, så det var inte självklart att jag fick medverka. Arbetet med det nymanglade tvättgodset var inte klart i och med detta utan nästa åtgärd var att mor Anna med en kniv veckade knytsnören på alla örngotten vid hemkomsten. Senare fick vi tillgång till den moderniserade tvättstugan i sergeantbostaden med eldrivna tvättmaskiner och på övervåningen torkrum med fläkt. Ett oerhört lyft jämfört med källaren i kasern.

Tydligt hade regementets tvättinrättning rejäl kapacitet, varför andra regementets tvätt kunde hanteras. Från Revinge anlände kanske en gång i månaden en lastbil med tvätt och skor, allt förpackat i säckar. Lastbilens chaufför blev jag kompis med, så jag åkte med honom på dagsrundan till tvätten och skomakeriet. Smutsiga tvätt- och skosäckar och dess innehåll byttes mot rena dito. Skomakeriet, vilket låg i bottenvåningen på kasern A I, fick säckarna levererade in och ut genom fönstren på utsidan av kasern, rationellt och bra.

Mina första barnaår tillbringade jag långa stunder inne på regementet där

jag oftast var hos elektriker Magnusson i hus H och hos arbetarna i panncentralen. Denna var enorm med sina tre pannor som skulle hållas eldade med både ved och koks. Jag följde Magnusson i hans arbete inne på regementet och i hans verkstad. På västra sidan om huset anordnades en spol- och tvättplats för kok- och isoleringskärl och annan kokutrustning efter genomförd övning.

Han tillverkade ett gevär till mig med pipa/järnrör med riktmedel, träkolv och remtyg, så att jag kunde exercera och marschera ihop med soldaterna. Före skoltiden hade jag varit med om skyttegrupps anfall med understöd mot Hjärtré backe. Jag ingick i kulspruteservisen med gruppering i höjd med Berga gård. Magnusson ägde en motorcykel som jag ibland fick åka baksits på när han körde hem för dagen. Då tog han en extra runda på kaserngården och sedan ut genom kasernvakten innan han släppte av mig utanför grindarna vid vårt hus. Den inre arbetsstyrkan, kasernstyrkan med civila arbetare och handräckningsvärnpliktiga, kunde jag också haka på. Denna styrka hade sin "utgångsgruppering" i markplanet på kasern III B södra delen, där styrkan fördelades till dagens arbete, ibland direkt av kasernförvaltaren Risberg. Regementet hade en egen snickeriverkstad, bortanför sommarstallen, där jag också hälsade på hos bla snickare Bernhard Nilsson, vars son var min lekkamrat och senare mopedkompis. Familjen Nilsson bodde i ett mindre hus precis utanför staketet till idrottsplatsen. Arbetsstyrkan hade allehanda kompetenser för att hålla igång regementet,

göra underhållsarbeten och reparationer, hålla rent och köra sopor. I deras åligganden ingick också att klippa gräset hemma hos oss. Inga traktorer fanns utan behövdes draghjälp så fanns ett antal arbetshästar i stallet och olika typer av last- och sopvagnar. Jag fick vara med och sela de stadiga och fogliga arbetshästarna inför körning och rida barbacka in och ut ur stallet.

Många körningar gick ner till Araslövsjön där allehanda avfall dumpades i sjön. Ibland fick jag tömmarna och kände mig viktig då jag fick köra häst på dessa resor. Dessa gick i ett lugnt och behagligt tempo och gav tillfälle till filosoferande och meningsutbyte kuskare emellan. Vid ett tillfälle då vi lastade av på soptippen så skrämde hästen och tog till flykten med vagnen och dess resterande last. Det var bara och traska hem till stallet dit hästen hade tagit sig genom kasernvakten.

Tipplatsen låg bara några hundra meter norr om Näsby gård i skogsändan. Alla typer av avfall tömdes här och efterhand blev området större när Araslövsjön fylldes ut. Samma förfarande var brukligt för Kristianstad då avfallet från staden hamnade på Vilans soptipp och senare också på Härlövs ängar. Då helt normalt och idag en omöjlig tanke.

Stor lycka när jag fick följa med gubbarna till markan på fikapaus och bjöds på läsk och bulle. De civilanställdas inmutade del av markan var längst norrut i en avskild del i den stora marketentrisalen. Jag minns särskilt de bataljmålningar som hängde där bla Gustav II

Adolfs död i slaget vid Lützen (målning av Carl Wahlbom) och Karl XII:s likfärd hem över fjället (målning av Gustav Cederström).

Under några år hyllades Karl XII på sin dödsdag den 30 november med ett skådespel på kaserngården. I november är det mörkt och släcker man ner regementet blir det ändå mörkare. Flera stora stockeldar tändes, mellan vakten och marketenteriet, vilka ”lyste upp” kaserngården och gav den en trolsk inramning. En karolinertrupp ställde upp i tidsenliga uniformer och utrustning mellan stockeldarna och formerade sig till strid. Sedan började en avancerad exercis med eldgivning, illustrerande hur karolinererna stred på slagfältet alltmedan man avancerade framåt mot marketenteriet. En suggestiv tillställning i kvällens mörker med fladdrande stockvedseldar och bössknallar som kuliss.

Under sommarkvällar en gång i veckan konserterade regementets musikkår vid Blåsut. Alltid mycket folk som lyssnade till någon timmes konsert, vilken avslutades med att musikkåren ställde upp för avmarsch och inslagning av tapto. ”Pålle” slog in som förste trumslagare, längst bak till vänster i musikkåren. Numera står ju trumslagarna längst fram. Därefter marsch ner mot Elmetorpsvägen, in genom vakten och under spel in på kaserngården, där flaggan blåstes ner.

Blåsut med sin stora veranda där musikkåren satt och spelade kunde också nyttjas för fäktträning. Regimentet hade

många framgångsrika fäktare i sina led och dessa kunde beskådas under idog träning på Blåsut.

I regementets fruktträdgård anlades under senare delen av 1950-talet en tennisbana, inklämd mellan Barackstaden och Blåsut. Bra för regementets personal, men även vi barn och ungdomar fick tillträde på lediga stunder. Man var tvungen att gå till idrottsexpeditionen i sammanbindninghuset U1 och boka tid och oftast gick det bra. Samma trädgård fick även lämna mark till de tjugotalet enkla garage som byggdes i mitten på 50-talet, bakom Blåsut längs vägen rakt söderut från kanslihuset. Även vi hade ett garage, inte större än att bilen fick plats, med hönsnät mellan platserna och jordgolv. Dessa var avsedda för regementets personal, vilka säkert fick hyras till en ringa kostnad. Detta förfarande skulle knappast ha gått hem idag. Ge personalen sådana förmåner skulle ha beskattas hårt, om ens kommit ifråga.

Hemifrån på väg till Näsby Nygård passerade jag den nordligaste förläggningen, Ökenfortet, med först T 4 K och från 1957 Arméns Fotoskola som hyresgäster. På Näsby Nygård bodde kapten Jensen med familj. De hade ett par pojkar i min ålder och jag var ofta hemma hos dem och så hade vi ju Skytteskogen bredvid som lekplats. I skogen låg en pistolskyttebana och hundgården. I närheten av hundgården vågade vi oss inte då hundarna upplevdes som folkilskna och de skällde ständigt. För mig lite oklart vad de användes till, inte som vakthundar utan användes kanske sna-

rare som rapporthundar. På pistolbanan, för övrigt flitigt använd av min far för övnings-skjutning på icke tjänstetid, plockade vi blydaggar som vi kallade dem. Blypatronerna, som fastnade i kul-fånget, grävde vi upp och blev till lämp-
lig ammunition i våra slangbössor.

Regementet hade ett stort vedupplag med halvmeterlång kluven ved, främst avsett för eldning i panncentralen. Upplaget bestod av flera travar i manshöjd och låg utanför kasernområdet mellan Näsby Nygård och ner mot i höjd med kasern A III. Av någon outgrundlig anledning fick vi pojkar för oss att med hjälp av tidningspapper och tändstickor sätta fyr under vedtraven. Till all lycka blev branden begränsad och kunde släckas tidigt.

Näsby gård var ett slutet rum för oss barn. Ett förråd av något slag. Inget tillträde var tillåtet, men bredvid vägen mot Lingenäset fanns ett litet hemman där civilanställda Månsson med familj bodde. De odlade och skötte en fantastisk fin liten trädgård. Deras dotter och jag var lekkamrater.

På Näsby gård låg Tygverkstaden (i dagligt tal, Tyget) och vid något tillfälle var underbeläggningen på verkstan så låg att man då erbjöd all regementets personal att lämna in sina civila cyklar för reparation och underhåll, utan kostnad. Familjens cyklar fick därvid en välbehövlig upprustning, med hjälp av Tyget vars specialområde utan tvekan var cykeln, vid ett cykelburet infanteriförband.

Innan vi köpte vår första bil var Södra Lingenäset ett utflyktsmål på sommarhelger då familjen packade matsäck, tog

cyklarna och gav sig av dit för att fika och bada. Norra Lingenäset var stängt område.

Familjens umgängeskrets blev gärna den närmsta omgivningen och sjukhuset låg ju vägg i vägg med vår bostad. Ett praktiskt arrangemang då mindre blessyrer och enklare åkommor i familjen kunde omhändertas på sjukan. Draken, syster Göta, hade sin bostad i samma kasern som sjukan, där vi ibland var på visit. Tandsköterskan Ingrid liksom husmor Solveig bodde i varsin lägenhet i sergeantbostaden U13, dit vi också blev hembjudna. U13 närmast Nygårdsvägen var lite annorlunda disponerad med lägenhet och kök på nedre våningen och enrummare med pentry på övervåningen. I samma hus på andra sidan bodde eldare Andersson.

Annan sjukvårdspersonal som passerade revy var regementsläkare Bexell och tandläkare Helander. Bexell hade även praktik på stan och byggde ett omskrivet atriumhus söder om Lyckans höjd. Tandläkare Helander som på morgnarna sågs komma glidande med sin eleganta BMW och parkerade precis utanför tandkliniken, vilken låg i markplanet i sjukan.

Regementschefens son Rolf och jag var skol- och lekkamrater och jag tillbringade mycken fritid på Elmetorp, där överstens hushållerska Nancy alltid höll ett vakande öga över oss. Överste Curt Alsterlund (1954–1967) hade som morgonrutin att rida någon timme – inspektion – före arbetet i kanslihuset. På

morgnarna när jag cyklade till skolan mötte jag stallknekten som kom cyklandes med regementschefens häst i tygeln på väg från stallet på Östra Kasern, för att punktligt överlämna ridklar häst kl 0800 på Elmetorp, för att en timme senare ta hand om hästen och cykla tillbaka till stallet.

En rolig och häftig upplevelse var att skidtolka efter häst. Jag tror att förslaget kom från översten själv och vi, hans son och jag tackade inte nej. Med start i full karriär från Elmetorp längs järnvägen ner mot Artilleridungen och sedan ut på fälten mot Araslövsjön åkte vi bredvid varandra och höll oss krampaktigt i tolklinans handtag. Ett härligt minne när regementschefen på tjänstetid låter två lekkamrater få en annorlunda vinterupplevelse.

Sommarstallen var relativt enkla byggnader så vattning av hästar fick ske genom att leda ut dem till hoarna utanför stallbyggnaderna. Stallbeväringarna rationaliserade så de tog flera hästar åt gången i tygeln i vardera handen, med påföljd att de ofta slet sig vid vattenhon då hästarna inte kunde hålla sams. När hästarna, rejäla arbetshästar, kom galopperande i klunga ut på kaserngården kände jag mig rädd, men jag hade fått rådet att ställ dig bara invid en vägg så rör inte hästarna dig. Allt avlöpte väl, men skraj var jag när bestarna kom rusande med fladdrande manar. Efteråt återstod bara att följa stallbeväringarnas ibland resultatlösa försök till infångning.

Regementets behov av hästar vid manövrar var stort och förstås för krigsor-

ganisationen. Otaliga hästpremieringar, i syfte att tillgodose hästbehovet, upplevde jag vid Näsby Nygård. Där satt mönstringsförrättaren vid ett bord närmast gården, medan bönderna sprang med sina hästar fram och tillbaka i den lätta uppførsbacken från korsvägen upp mot Näsby Nygård för bedömning och senare veterinärbesiktning. Vid sidan om vägen stod betande hästar i avvaktan på entré och i korsvägen stod bönderna på kö med sina hästar i ett fast grepp i grimman.

Under mitten på 50-talet avlöstes hästarna av traktorer, vilka till en början främst bestod av Ferguson major, idag kallade Grälle. Det var en imponerande syn på kaserngården när alla dessa traktorer stod uppställda i väntan på att ingå i övningarna.

Mitt minne är också talrika ryttartävlingar, vilka arrangerades dels söder om Berga gård och dels i Artilleridungen. På den senare platsen var det en mera permanent bana med hinder och takförsedd läktare, kanske ett minne från Wendestiden.

Julfesterna på underofficersmässen var för oss barn en tillställning vi alltid såg framemot. Kanske inte när man tänker på att vi också skulle uppträda och ha någon slags teater för våra anhöriga i filmsalen. Inför varje jul så samlade fru Agnes Larsson oss barn för att fördela oss till olika roller. Det var inte fråga om audition som det heter idag. Kanhända visste hon vad vi kunde och hon hade förstås egenmäktigt gjort repertoaren. Efter några repetitioner var vi klara för

Julfest på uoffmässen. Sittande Bo Gustafsson, far serg Gustafsson. Stående – författaren med fars gamla befälsmössa – med mikrofonen – Hans Egelborg far fanj Egelborg.

Julfest på uoffmässen. På vänster sida från väggen räknat: – glömt förnamnet men Modin i efternamn – Åke Larsson, far fanj Holger Larsson – Krister Mjömark, far serg Mjömark. Höger sida från väggen: – författaren – stående fru Mjömark – Inge Bernhardsson, far snickare Bernhard Nilsson – Lars Johansson, far fanj G G Johansson, – barnet – okänt.

det stora framträdandet inför våra föräldrar. Sedan följde det riktigt roliga, läsk och bullar mm samt filmer som hackades fram från en filmprojektor: Hacke Hackspett, Helan o Halvan, Abbott o Costello. Senare gottepåsar, fiskdamm och dans kring granen. Och som alltid mycket bus och spring i alla rummen i den stora underofficersmässen med intilliggande filmsal ovanför markan.

Regementet var mycket idrottsorienterat då många befäl och värnpliktiga var duktiga idrottsmän. IFK Kristianstads allsvenska handbollslag hade flera befäl i truppen och tog hem flera guld. Hemmamatcherna samlade alltid fullt hus i denna märkliga sporthall där publiken stod bakom nät på kortsidorna i en svagt sluttande ståplatsläktare. Minimalt utrymme på långsidorna, vita linjen gick bara någon decimeter från ytterväggen, utom på ena långsidan med plats för avbytare och funktionärer. Eleganten Åke Moberg med sina underarmsskott var en förebild för oss barn och ungdomar. Några befäl var också redan på sin tid legendariska som ledare, jag tänker på Lennart Thomasson.

Tävlan i lagidrotterna, regementsmästerskapen, var att betrakta som tjänst varför de som inte deltog i kompaniet satt på läktaren. Regementschefen var personligen mycket idrottsintresserad och satt alltid på läktaren i de stora lagidrotterna som fotboll, friidrott, simning och handboll. Så med ca åtta kompanier tävlande i en tabellserie blev det många matcher för främst regementsledningen att bese. På idrottsplatsen fanns en hu-

vudläktare för anställda och på ömse sidor läktare för de värnpliktigas resp kompanier. Regementsledningen satt alltid i länsstolar utplacerade på trädäcket framför huvudläktaren. Vi barn höll också till på huvudläktaren högst upp. Denna träkonstruktion blev med åren allt svagare och en dag vid en fotbollsmatch säckade den ihop. Plötsligt föll övre delen av läktaren rakt ner och vi med den, men som tur var skadades ingen allvarligt.

Det fanns en rivalitet mellan I 6, KA 2 och Flottan om vem som var bäst i handboll. På den tiden spelade också Flottan i högsta serien, vill jag minnas, och I 6 befälen spelade i IFK. Självklart låg det prestige i att även vinna milomästerskapet.

Ett bevis på regementschefens stora idrottsintresse var, när regementslaget i handboll skulle spela mot Flottan i Karlskrona i Sparres idrottshall. En hall som då hade ett märkligt lagt golv. Det var ovalt, högre i mitten och lägre på långsidorna, vilket ställde till förtret för den ovane med märkliga bollrullningar. Jag och överstens son erbjöds följa med på bilresan, 12 mil enkelresa. Denna företogs i överstens privata Hillman med ljusgrön kaross nertill och svartbrunt tak. Tydligen var det kallt utomhus eller var bilen ovanligt dragig för vi två pojkar i baksätet sveptes in i filter för att inte frysa. Matchresultatet, kommer jag inte ihåg, men det skulle förvåna mig om inte Flottan vann på grund av den ovanliga golvkonstruktionen.

Regementet upplät gymnastiksalen, före branden i beklädnadsförrådet, för handbollspel om söndagar på vinterhalvåret. Det var gårdsgårdsserien, dvs Kristianstadsortens lag som Everöd, Gärds Köpinge, Gualöv och Kiaby mfl som drabbade samman med matcher hela dagen. Spelarna, funktionärer och det fåtal åskådarna slussades in via grinden norr om ordinarie vakt längs avspärrad bana till gymnastiksalen. Vi barn var åskådare och blev ofta engagerade att hänga upp målsiffrorna på resultattavlan.

Under tiden på Elmetorpsvägen, före mopedåldern, hade jag som kvällsjobb under veckorna att arbeta på marketenteriet från kl 17 och en timme framåt. Kasernvaktens kiosk, där fru Egelborg arbetade, öppnade kl 17 då eftermiddagens övningar var slut och middagen avklarad för de flesta soldaterna. Till kiosken levererades kvällstidningarna avsedda både för markan och kiosken. De exemplar som skulle till markans kiosk var kvällens första arbetsuppgift att transportera dit. Väl där kunde jag genast få återvända med den handdragna kärran med beställda kioskvaror till fru Egelborg. På markan var uppgiften att se till att kyldiskarna var fyllda med rätt sorts läsk och andra drycker. Flaskförrådet låg längst ner i källaren i den södra delen av markan och varje back fick bäras den långa vägen från källaren och genom hela köket till serveringsdisken. På marketenteriet basade fröken Håkansson med fast hand. Högtidlig skriftlig betalning med kvitto varje fredag i markans

kiosk. Fem kronor i veckan, varav en del genast omsattes i godis.

Bland serveringspersonalen fanns en dam som hette Mimmi, hon hade ett tillikajobb att sköta markafilialen vid simbassängen. Detta försiggick nog bara en bit in på 1950-talet. Men vilken bra service att hålla marka även vid utomhusbadet på kvällstid. Vid denna tid fanns även en minigolfbana utanför bassängstaketet öppen för alla. Golfbanan förestods av familjen fanjunkare Holm.

Regementets dag såg jag alltid fram emot för att då hände det alltid en mängd roliga saker. Det var öppet hus, inga stängda lokaler och folk strömmade in på kasernområdet under förmiddagen. Oftast började det med regementsuppställning och avlämning till översten. Särskilt minns jag dessa koklastbilar, några hästanspända kokkärror kommer jag inte ihåg, som körde omkring under dagen och serverade ”den svenska nationalrätten” korv och mos. Jag tror att det var gratis och gott var det, så många lät sig väl smaka. Apropos korv och mos så fanns det i slutet på 1950-talet en kiosk uppe vid slutet av Elmetorpsvägen snett emot Zandéns tobaksaffär. Där huserade en korvgubbe som vi kallade för Kes. I första hand en samlingsplats, men också där vi stundom hade råd att handla en korv. Vi tyckte förstås att han var lite snål som inte kunde sänka priset för oss ungdomar när vi var så fattiga. Oftast hade man råd till bröd med senap för tio öre eller en femöres kola. På väg till Kes, mittemot Elmetorp, hade vi

kafé Haga med sina golfbanor, inte så populärt hos oss barn, utan mer för de värnpliktiga.

De mest spektakulära inslagen under Regementets dag var nog kompanistafetten som gick av stapeln inne i staden. Stafetten gick genom hela staden med flera olika publikdragande stationer. Mina minnen är övergång av vattendrag, både Råbelövskanalen och Vallgraven, där soldaterna skulle ta sig över med överskeppningsbåt, cykel eller på annat sätt, springande eller simmande. På salutorget var en handgranatsbana och ett plankhinder uppbyggt. Tältslagning, dvs tält 12 på snabbaste tid rest och rök ur skorstenen. Målgång ute på kasern. En kraftansträngning för publiken att hinna med att både se det hela i stan och sedan hinna ut till Näsby för målgången.

Stridsförevisningarna var alltid ett stående inslag i dagen som genomfördes på gamla idrottsplatsen (sedermera handgranatsbana i VM militär femkamp 1959). En utmärkt förevisningsarena med tillfälligt uppbyggda åskådarläktare på östra sidan. Ofta samma tema varje år där regementet ville visa på laganda, fysisk och militär styrka. Det började med stridsgymnastik i grupp där soldaterna använde sig av stockar vilka kastades fram och tillbaka inom gruppen, formerade ett stegrande stockhinder att springa över mm. Avslutning med att en man klättrar upp och sätter sig på toppen på den uppresta stocken stödd av resten av gruppen. Klart imponerande kraftfull gymnastik. Så kommer plutonen in från vänster och rycker fram ansatsvis

under eldgivning, och ”tar skydd”. Då kommer regementslaget i handboll, med Åke Moberg i täten, inspringande under samspel, varvid speakern förkunnar betydelsen av laganda och styrka. Sedan försätter framryckningen under eldgivning och avslutas med att anfallsmålet skall tas. Jag minns mest när soldaterna använde sig av eldkastare för att bekämpa fienden. Anfallsmålet – träställning med säckväv, markerande bunkervärn – brann häftigt.

Till regementets dag 1956 hade man tänkt sig att illustrera atombomben, vi levde som bekant i atombombens skugga under kalla kriget, genom att spränga en attrapp. Denna regementets dag blev nog mer effektiv än vad man hade tänkt sig.

Demonstrationssprängningen ingick som en del i förevisningen för de ca 5000 sittande och stående åskådarna med blicken riktad mot C-banan. Nere bakom dess skjutvall och Araslövsjön hade övningsledaren låtit arrangera ett stort antal bensinfat sannolikt förstärkta med sprängmedel och allehanda ammunitionseffekter för att åstadkomma en realistisk sprängning. Av naturliga skäl var det inte tal om att föröva bombsprängningen.

Säkerhetsavståndet från sprängplatsen till åskådarläktaren var ca 800 m, låt vara att skjutvallen var emellan, men när bomben exploderade kändes det som att vi åskådare satt alldeles för nära. Efter att speakern annonserat momentet så uppfattar vi ett bländande ljussken och en rök- och eldpelare med ett svart moln

på toppen, en intensiv hetta och en våldsam vindstöt, någon sekund senare följt av ett öronbedövande dån. Värmen och tryckvågen var mycket fysiskt kännbara och överraskade alla åskådarna, kanske till och med de ansvariga. En mycket effektiv demonstration av vad en mindre atombomb skulle kunna åstadkomma, dock naturligtvis utan den farliga strålningen.

Branden i beklädnadsförrådet ovan matsalen som startar en natt i augusti 1956 var ett kusligt skådespel som utspelade sig nära vår bostad. Att i nattens mörker se denna kraftiga brand där eldslågorna slår ut från ett skelett, övervåningen blev snabbt övertänd och rasade ihop, var en skräckfylld upplevelse. Vi kände oss väl aldrig riktigt hotade i vår bostad, men otäckt var det.

VM 1958 är ett fotbollsminne som alla fotbollsälskare aldrig glömmer, när Sverige tar silver i finalen på Råsunda. VM-fotbollen sändes i TV i det då nya mediet med sina svartvita bilder. Vi hade ingen TV så underofficersmännen fick fungera som TV-rum för mig, även för många andra underofficersbarn. Vår första TV köptes 1959, som då var en möbel allt i ett: TV, radio och grammofon.

Ett annat världsmästerskap är 1959 då I 6 arrangerar VM i militär femkamp. Ett stort arrangemang med många deltagande länder under någon veckas tid med pampig invigning på Stora Torg och avslutande prisutdelning på kaserngården. De tävlande lagen bodde på kasern, me-

dan svenska laget höll till i Barackstaden. Vi ungdomar följde lagen i träning och på tävling och fick många nya tillfälliga bekantskaper, oftast bland lagens reserver. Flera lag var "blåbärsnationer" och gick kanske inte in så hårt för tävlingen utan hade tid att skoja med oss ungdomar också. Vi följde hela tävlingen och var även på plats under hindersimningen i Ivösjön och terränglöpningen i Degeberga. Sveriges Radio "sände från" denna sista tävlingsdag och hade bla en intervju med segraren Stig Lekberg, gjord av den senare så kände Lasse Holmqvist. Lagseger för Sverige och Åke Mobergs stronga insats att bli trea var en fjäder i hatten för regementet.

Vintertid, och det var mer vinter då än nu i Skåne, kunde vi få uppspolat en skridskobana i sergeantbostaden och något år inne på kaserngården framför matsalen och gymnastiksalen. Runt jultiden fungerade då regementets julgran som belysning under mörka vinterkvällar. Det numera berömda Vattenriket var ett Eldorado på vintrarna, då Helgeå årligen svämmade över och fyllde den omgivande lågterrängen. Isternäset var med sina fina isar ett populärt ställe för allehanda skridskoövningar. Till och med något år, med långvarig kyla, spelades där seriebandymatcher.

Några snörika vintrar i början på 1950-talet innebar även för en skånsk soldat skidträning, beredskapstiden med tjänst i Norrland var inte långt borta. Skidförrådet låg i en barack precis norr om simbassängen och innehöll förutom skidor även pulkor och annan vinterutrustning.

Sannolikt var det skidexercis som lärdes ut samt förflyttning på skidor, för några utförsloppor var svåra att finna på Näsby fält. Den mer avancerade ”utförsåkningen” förlades till Degeberga. Noteras kan att i Garagestaden fanns ett stort antal för frontmontage vitmålade plogar uppställda i beredskap för vintern.

Efter skolans slut på eftermiddagarna var det omklädsel till fotboll. Vår första bollplan ordnades med ”riktiga mål” söder om Soldathemmet. Planen var som en strut, dvs ena kortsidan var betydligt bredare än den andra. Våra krav på förbättring tillgodosågs genom en bättre lämpad gräsyta söder om Villa Fristad. Inte fixade vi ungdomar våra fotbollsplaner själva utan någon på regementet såg till att det blev så. Vilken service!

Näsby IF var vår fotbollsförening som tog hand om oss och samlade oss för träning och matcher på Näsby idrottsplats. En av ledarna var Kjell Hartwall.

Föreningen arrangerade turneringar på sommarlovet och även inomhusfotboll i idrottshallen Södra kasern.

Familjens första bil, en begagnad Morris Minor, inköptes 1953 för att några år senare bytas ut mot en sprillans ny Ford Taunus. Cykelsemestrarna kunde nu bytas ut mot semesterresor i bil. De första årens resor gick mot Norrland ända upp till Treriksroset. Min första cykel var begagnad den också, och köptes från fanjunkare Hultman.

Lite notiser om ytterligare familjer samt jämnåriga kamrater jag kommer ihåg

och med vilka jag har delat min barn- och ungdomstid.

Efter oss vid stallet flyttade maskinchef Fridén in med familj, sonen Krister och dotter.

I samma hus på Elmetorpsvägen bodde när vi flyttade in fanjunkare Eric Andersson med fyra barn. Sven-Erik, den yngste blev sedermera officer i trängtrupperna. Anderssons flyttade till Hässleholm, jag tror att Andersson fick tjänst på något regemente där och därefter flyttade fanjunkare Holger Larsson in, sonen Åke. Sergeant Curt Bandholtz bodde i sergeantbostaden hus U5. Sonen Tommy blev stridspilot i flygvapnet och yngre brodern Rutger blev officer i kustartilleriet.

I samma hus på andra sidan bodde en tid Gert-Åke Walldén, en inte helt okänd musiker i musikkåren tillika storbandsledare. Han hade en på den tiden lite vräkig bil, en amerikanare med hajfenor. Jag tror att det fanns en viss professionell rivalitet med en annan musikprofil och bandleddare, Ingmar Nordström, som också i tidiga år tillhörde musikåren.

Apropå musiker så bodde musiksergeant Arne Davidsson i U8, och tvärsöver sergeant Mjömark, sonen Krister. Fanjunkare GG Johansson med sina två söner, Bo och Lars, bodde i hus U10 och senare flytt till HSB-lägenhet. För övrigt var det GG, som han kallades, som efterträdde min far på regementsexpeditionen.

Fanjunkare Egelborg bodde i hus U11. Sonen Hans modelljärnväg i källaren tilldrog sig förstås andra barns intresse.

I hus U7 västra delen bodde sergeant Gunnemar, dotter Lena.

Sergeant Gustafsson bodde i U10 östra delen, sonen Bo.

Sergeant Göransson bodde i U11 västra delen, där sonen Bo-Göran blev officer i kustartilleriet.

Major Tage Ekdahl med familj bodde på Rosengården, ett trevligt hus i två våningar med både stora och små rum. Majoren var stabschef och sedermera chef för kasernkompaniet. De hade en son Lennart och en dotter Kerstin som båda ingick i kretsen av kamrater. Lennart och jag återförenades, då vi utan vetskap om varandra hamnade på samma aspirantpluton på KA 4 1964. Lennart utbildade sig senare till tandläkare. Kerstin och jag tog realen 1961 i samma klass.

Bredvid Rosengården låg Villa Fristad där bodde kapten Ramström och familjens pojkar tillhörde också gänget.

Överstelöjtnant Rikard Nilsson var en officer som det stod en särskild gloria kring då han deltagit i fortsättningskriget på Svir – fronten. Han hade två döttrar och bodde på övervåningen i huset bredvid Konsum. Äldsta dottern blev gift med en officer i kustartilleriet.

Som ett kuriosum vill jag gärna nämna att jag fick möta en av mina ungdomsidoler Åke Moberg på Karlberg 2001 då hans officerskurs 1951 firade 50-års jubileum. När jag i Rikssalen efter avslutad middag i mitt tacktal till kursen fick möjlighet att ge en återblick till vårt gemen-

samma förflutna på I 6 så kändes det för mig väldigt högtidligt.

Jag brukar skämtsamt säga att jag redan från unga år blev ”miljöskadad” av min uppväxt vid regementet. Det var inte särskilt konstigt att jag själv till slut valde den militära banan, även om yrket som agronom också lockade. När det var dags att mönstra (på Ystads Saltsjöbad) hade jag dock bestämt mig för kustartilleriet efter att ha valt bort pansar och Revinge. Kustartilleriet var lite vassare på att rekrytera till ”det moderna vapenslaget”, och jag ryckte in den 8 juni 1964 på KA 4 i Göteborg, några veckor efter studentexamen på Ystads Högre Allmänna Läroverk.

Författarpresentation

Jan-Axel Thomelius

PA överste i Kustartilleriet/ Amfibiekåren

Tjänstgöring 1964-2001 i KA/AMF

Sedvanlig trupp- och stabstjänstgöring

Chef för KA Stridsskola 1994

Chef för Marinens Krigshögskola 1996 tillika

Chef 3. KA-brigaden (Södertörnsbrigaden)

Chef för Militärhögskolan Karlberg, 1999-2001,

förste icke chef ur armén då Karlberg blev en försvarsmaktsgemensam skola den 1 januari 1999.

Nummer 36 i raden av guvernörer och chefer sedan 1792.

Fakta CV

Axel Einar* Thomelius
Född 1901-06-20 i Västra Torup
Död 1977-01-17 i Kristianstad

Anteckningar (utdrag) skrivna 1959 av min far Axel Einar Thomelius om sig själv i familjens släktrönika:

”Född i Torups församling där föräldrarna då voro bosatta. Jag, som den tredje i syskonskaran, slutade folkskolan redan vid 13 års ålder, alltså efter 6 års skolgång. Far motiverade detta med nödvändigheten att hjälpa till med arbetet hemma. Under några år hjälpte jag far med stavhuggningen. Vid 19 års ålder tog jag anställning som volontär vid I 6, Kristianstad och därmed var levnadsbanan ut-

Nybliven Svärdsman. Foto från 1946

stakad och fastställd. Efter genomgångna skolor befordrades jag till furir 1922 och till sergeant 1931. Utnämningen till fanjunkare kom 1936 och till förvaltare 1947”.

Ksptropp vid Fredriksdal 1935

- Volontär vid 10. Komp.
- Anställd vid I 24 den 4 dec 1920 som underbefäl.
- Förordnad till furir 2. kl den 1 nov 1922, efter genomgången furirskola. Tillhörighet 12. Komp.
- Genomgick underofficersskola 1924-1925.
- Från 1928 tjänstgöring på kulsprutekompaniet
- Underofficer, sergeant den 1 mars 1931
- Befordrad till fanjunkare 1936
- Urvalsbefordrad till förvaltare den 23 november 1947, och chef för regementsexpeditionen. (Samtidigt befordras till förvaltare Gustaf Risberg och Arvid Carlsson)
- Pension den 1 oktober 1961, efter en karriär under 41 år på ett och samma regemente.

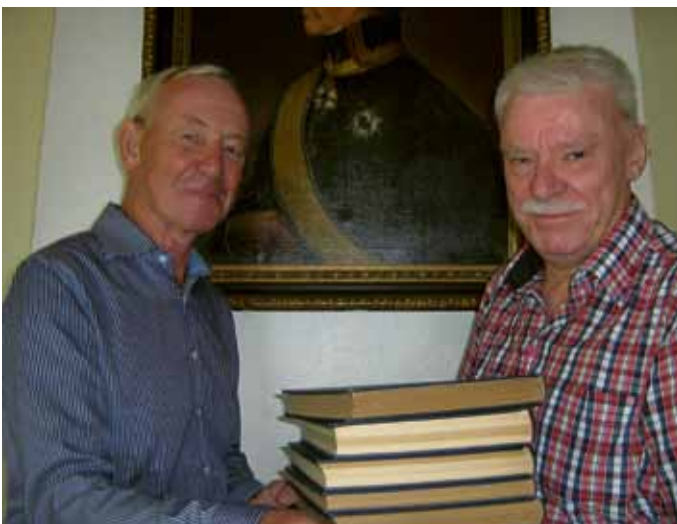
Fakta utifrån familjealbum:

- 1927 Elev nr 50 i kulsprutetjänst i Uppsala
- 1938 deltog i Smålandsmanövern
- 1940 i beredskap i Arild
- 1941 tjänstgöring på 13. komp
- 1943 kompaniadjutant på kulsprutekompaniet
- 1944 tjänstgöring på 8. komp
- 1945 deltog i Dalamanövern
- 1946–1947 tjänstgöring som kompaniadjutant vid Norska Befälsskolan, förlagd till I 8 i Uppsala. Vintern mars 1946 i Björnänge som kompaniadjutant. Vinterövning med Norska Befälsskolan med Björnänge som förlägningsplats. Inspektion av Prins Gustav Adolf och Kronprins Olav av Norge. Skolchef är Kapten Hjelm.

Svärdsmän 1946

Medlem i regementets skytteförening 1922, med flera medaljer som merit.

Deltog årligen i Landstormsläger i Skälderviken som kompaniadjutant och instruktör.

Jan-Axel Thomelius överlämnar till Kamratföreningen 6 inbundna volymer från första Norringen 1942 t o m 1969

I huvudet på en reservare vid Kungliga Norra Skånska Regementet

Av Lennart Kjell i maj 2010

Jag kan utan tvekan slå fast, att mina 32 år, som jag varit vid norra skåningarna har gett mig guldkant på livet. Egentligen är det 35 år med tanke på värnpliktstiden. Det var med förväntan på trevliga dagar jag åkt till tjänstgöring. Troligen tack vare den goda stämningen på regementet och dess aktiva befäl. Alltid kände man sig välkommen och accepterad. Mycket fick jag uppleva och många kamrater fick jag.

Rena natten' Nej inte I 6. Det var det värsta i livet, marschera, cykla och åla. Nej, nej, nej. Fyra år efter krigsslutet var livet på I 6 nästan oförändrat. Exercis 1 övades och stram honnör till alla. Gud nåde den som inte gjort hälsning till överordnad inom kasern eller ute på stan. Kängorna med järnskoning ekade varje lördagförmiddag vid exercis på kaserngården ibland med festlig musik av egna musikkåren. Rena Tattoo-stämningen.

Slutövningen med 2.Pansarbataljonen under KFÖ hösten 1976. Fr.v. underrättelseadjutanten Lennart Kjell, bataljonsadjutanten Bosse Ahlberg och bataljonschefen Hergus Palmqvist.

Officerarna var klädda i ridbyxor, ridstövlar och koppel och ibland till häst. Många av de värnpliktiga åkte hem på permission med skavsår på hälar och tår. Kängorna var långt ifrån fotriktiga. Ofta var alla kompanier samtidigt på kaserngården. Då var det bra att ha fanjunkare Tomasson som ledare. Han var bättre än högtalaranläggningen. Det var festligt.

Den 13 juni 1949 började min första tjänstgöring på Norra skånska infanteriregementet. Regimentet som Carl von Döbeln fått i uppdrag bygga upp 1811. Mannen som vi i skolan läst om i Fänrik Ståls Sägner. Det var inte med glädje jag anmälde mig till infanteriet. Till en form- och spänstförstörande tid för en lovande sprinter. Målet var att så fort som möjligt komma ifrån pinan. Vid plutonens första avlämning till kompanichefen blev jag 1833 Kjell kallad fram till honom. Det var den legendariske handbollsledaren Lennart Hodder. Han gav mig klara besked att sköta min tjänst och inte spela topp. Lennart Strandberg hade ringt och bönat för mig och menat att för mycket marscher och cykelturer inte var så bra för en sprinter. Vi var ju tre med samma förnamn, så det var lätt att veta hut. Kaptan Hodder utlovade positiv behandling av mig, givetvis om jag gick i takt med utbildningen. Det fungerade och dessutom fick jag en kommendering att delta i det första europamästerskapet för militärer i Frankrike. Två veckor med sju kamrater i Bordeaux och Paris. När kompaniet hemma övade ålning med hasning. Det var första och enda gången Sverige fick vara med och tävla mot Nato-länderna.

Det var inte så besvärligt. Kamraterna på plutonen var mycket bra. Befälen med Lennart Tomasson och Egelborg i topp var omtyckta. Vi kämpade igenom de nio månaderna. Men så kom det ett aber, man tog ut en del till plutonchefsutbildning. Aj, aj nu blev jag påtvingad sex månader till. Visserligen med en avslutningspremie. En trevlig utbildning genomfördes och under tiden kom lockelsen att söka som reservofficersaspirant. Vi var fyra som lockades och bjöds in till aspirantmässen på 4:e våningen i kanslihuset. Där träffade vi på officersaspiranten Åke Moberg. Vi hade trevliga kvällar, som ibland avslutades med tävling om vem som åkte snabbast på matplåtbrickan ned till utgången. Vem vann? Inte vet jag.

Det skulle bli festligt att få åka till Karlberg, men icke, utbildningen var på Ulriksdal, sedermera polishögskola. Endast hästutbildningen skedde på anrika Karlberg. Jag minns mest bäddning av sängar med luftning varje lördag och cykelputs. Kadettbilen i Blå Hallen var festlig och minnesrik. Vi fick en fin ledarutbildning givetvis.

Direkt hem till regementet. Jag kände mig välkommen och accepterad av det aktiva befälet. Stämningen på regementet och mässen var verkligen god. Sedan har jag alltid trivts vid mina tjänstgöringar.

Att komma hem till I 6 för tjänstgöring var trevligt och alltid kände jag en acceptans av de aktiva på regementet. I september 1951 var det tid för IB 26 för repetitionsövning och jag tjänstgjorde där som plutonchef på ett cykelskytte-

kompani. Jag fick då uppleva överstelöjtnant Rickard Nilssons framåtanda i frontlinjen. Vi stod bakom var sitt träd och spanade mot den lede fienden.

Nästa gång det blev tid med tjänst var jag krigsplacerad som plutonchef på Gustav Liljas värnkompani i Landskrona, det var 1956. Jag 27 år fyllda och fick befäl över 40 äldre män. En hade varit min biologilärare på realskolan i Svalöv och en grupp innehöll Landskrona Bois allsvenska spelare. Min ställföreträdare hade inte kommit. Vad göra? Jo, utse Boistränare tillika lagkamrat i bronsgänget till plutonchef ställföreträdare. Det kändes fint och galant. Med Lilja som chef, så genomfördes alla övningar med bravur, kanske med undantag av en nattövning med svinkallt väder och storm. På Ystads strandlinje flög våra tält ifrån oss. De som fick plats i värnet samlades där och höll värmen med flytande vara. Det visste Gustav och jag. När det blev morgon satte Gunnar Hägg och jag igång med att besätta eldställningarna utomhus. Det fungerade ända tills den störste Boisaren fastnade med 36:ans kulspruta i värndörren. När han ropade ut att detta var ett djävla klabb, fann jag det bäst att avbryta övningen.

Trots att Gustav hoppats att jag skulle kandidera på hans uppdrag när det blev tid för hans avgång, så frågade han om jag var intresserad av utbildning till underrättelsetjänst. Ja, tack, gärna. Denna repetitionsövning 1956 gav mig en vän för livet. Han var chef för 2:a pluton. Lars Crona.

Underrättelsekurserna kom sedan slag i slag. Äntligen till Karlberg. Det dröjde

inte längre än till 1959 som jag fick tjänstgöra som underrättelseofficer i en bataljonsstab på IB 37. Två episoder minns jag framför allt. Jag hade tagit mig fram till en spaningspluton och såg ut i anfallsriktningen. Vem står inte nästan vid sidan om mig, jo brigadchefen Rickard Nilsson. Den andra händelsen var när signallofficer Boris Göransson tog mig in i en televäxel ungefär vid Trolle Ljungby för att ringa hem till min fru. Jo, det var bra. Hon hade fött vår andre son dagen före. På den tiden fick inte papporna vara med. Dom skulle öva krig i Snapphaneskog.

AFÖ 64

Nästa tjänstgöring på regementet blev 1964 och då hade ett par år tidigare I 6 omvandlats till PANSAR. En helt ny typ av officerare fanns som stolt för runt i sina pansarfordon. Vilken upplevelse – härligt! Jag som knappt sett en stridsvagn på bild. Där skulle jag tjänstgöra som underrättelseofficer på 2. pansarbataljonen PB 26. Till all lycka för mig var spaningsplutonerna nyligen utbildade i pansarspaning. Mina plutonchefer Ulf Inger, Jan Billgren och Sjöström var utomordentligt duktiga. Det var omtumlande att åka jeep med dem framåt i natten dygnet runt. Övningarna före den enorma manövern var verkligen nyttiga. AFÖ 64 skulle genomföras realistiskt. Kanske utan hänsyn till kostnader. Det tog åtskillig tid att åtgärda kostnaderna. Vi var två pansarbataljoner m.m. som fick öva mot varandra. En söderifrån från P 7 och vi norrifrån från Ravlunda. En utmaning som hette duga. Övningen startade och mina spaningsplutoner gick

ut på olika uppdrag. En svarade för trafikreglering vid norra vägen till Ravlundafältet. Eftersom det var så ansvarsfullt att ingen civil trafik skulle komma till olycka tog jag motorcykelordonnans dit för att vara på plats. Jag har nog inte varit så rädd någon gång som då. Mitt i natten i mörkret dundrar pansarbataljon Backlund / Wrangdahl rakt över den stora vägen. Så liten jag kände mig när stridsvagnarna kom och vad stora de var och vilket oväsen de förde. Min radiokontakt med spaningsplutonen var usel. När min bataljonchef Backlund for in på området var han utan underrättelser, så det gick inte bra. Övningen stoppades upp och bataljonchefen och underrättelseofficeren kallades till övningsledning. Vi fick verkligen veta hur usla vi var. Nåja, övningen fortsatte. Vilken lycka – jag fick radiokontakt med spaningskompaniet, som var nedgrävt på fältet. Fick mycket underrättelser och vårt fortsatta anfall blev framgångsrikt. Nu blev det beröm från övningsledningen.

Mina tre spaningsplutoner var suveräna. De tog egna initiativ och ville alltid göra ett gott jobb. Vi samarbetade väldigt bra för att hjälpa våra chefer. Vår önskan var att vår bataljon skulle vara den bästa på regementet.

En gång fick vi vara målgrupp fiende. Lyckades göra överfall på brigadstaben och ta chefen. Hela slutövningen stannade upp och mina spanare vägrade att släppa de tillfångatagna förrän stridsdomare anlant. Det var inte lätt för oss i bataljonsstaben med så ambitiösa män.

Ett elddop var hela AFÖ 64 för vårt regemente. Jag tror att det var inledning-

en till den fina stämningen, som framgent utmärkte P 6. Den nya generationen hade tagit över.

Framför allt märktes det vid de kommande KFÖ 68, 72, 76. För vår bataljon betydde det mycket att vi i staben fick hålla ihop. Gillis Kristensson, Wallenholm, Boris Göransson och framför allt spaningsplutoncheferna. Alla kom vi tillbaka med glädje trots avbrotten i den civila gärningen. Jag har en känsla av att även brigadstaben var intakt. Vårt stabskompani fick hålla ihop, vilket även var viktigt för oss. Kanske också för bataljonchefen och hans ställföreträdare. Vårt mål var alltid framgång för dem. Backlund, Wrangdal, Sallrot, Wallner, Palmqvist, Ahlberg men också kompanichefer som Appelqvist, Paulsson, Almquist m.fl.

Det var fantastiskt att lära känna de aktiva. Det är svårt att komma ihåg alla namn. Det var en fantastisk övning AFÖ 64, som säkert alla minns. Inte minst KUNGASKJUTNINGEN med skarp ammunition och stridsfordon på båda sidor vid stridsövningen, då dock med lös ammunition.

Vad kunde en underrättelseadjutant tillföra en pansarbataljon?

Ofta kände jag mig otillräcklig. Men det fanns uppgifter förutom spaning. Festligt var det med övningar för mc-ordonnanser. Jag hade tur, en man tillhörde eliten i Sverige. Enkelt för mig. Han fick ordna övningspassen. Värre var det, när jag fick ta hand om fysträningen på bataljonen. Att ha uppvärmningsgymnastik och löpning i uniform och marschkängor var inte populärt. En jeep skickades till förrådet och de-

ras lager var c:a 130 par gymnastiskor i varierande storlek. Vi kvitterade ut alla. De första gångerna var det all right, men sedan sviktade det betänkligt och när vi skulle lämna tillbaka, saknades det väldigt många. Flera år efter fick jag frågan med ett leende om jag lyckats sälja alla.

SÖB-övningarna var välplanerade. Viljan var att pansarbataljonen skulle lära känna hela den skånska kusten, alla bäckar och diken, höjder och svackor. Som Bengt Bertilsson slog fast: man måste kunna sitt instrument. Många dokument lades i den hemliga lådan. När det gällde mina spaningsplutoner fanns det inga hinder. Där var jeeparna fulla av vapen, ammunition och framför allt mat. Men kanske framför allt ett gott humör.

Fyra KFÖ fick jag genomföra i PB 26. Däremellan SÖB.

En natt blev jag väckt av en helikopterpluton som anmälde sig till tjänstgöring vid nästa morgons anfall. Nu gällde ny underrättelseplan. Tänk att lyftas upp i luften och kunna spana mot fiendens linjer och rapportera direkt till bataljonschefen. Många fick pröva, men slutanfallet ville jag själv göra. Allt gick väl och landningen gjordes där brigaden, åskådare, press och stridsdomare samlats. Underrättelseadjutantens entre blev inte som tänkt. Jag blev åksjuk och fick uppsöka närmsta buske för att spy. Så kan det gå.

En annan natt och annan KFÖ kom nio underrättelselottor till bataljonsstaben. Då var det inga problem med in kvarteringen. Många frivilliga anmälde sig att ordna det. Dagarna med lottorna

blev minnesrika åtminstone för underrättelseadjutanten.

På tal om lottor har jag ännu en hän-delse – mer om det senare.

Att anmäla sig frivilligt var det sämre med när jag som dagofficer på Ravlunda fick order från P 6 att på flaggstångshöjden klockan 1200 ta emot en fransk delegation, som skulle se en demonstration av SAAB-målen. Min franska var usel och en fransos kunde inte mycket tyska. Vår stabskompanichef Gillis Kristensson, som var professor i engelska, fick hjälpa mig med hälsningsmeningar på franska. Det gick bra och i fortsättningen fick vi hanka oss fram på tyska. Det gick tydligen till deras belåtenhet, för på kvällen ordnades en ordentlig fest på Brösarps Gästis. Tur att alla bodde där, även undertecknad. Jag inbillar mig att fransmännen var helnöjda med Ravlundabesöket.

Det var alltid stabskompaniets önskan att göra ett så bra resultat så att de aktiva kamraterna kunde gå vidare i sina karriärer. Det synes oss ha lyckats.

Våra chefer var:

1964 Backlund, Wrangdahl

1968 Bengt Lundquist, PIA Lindvall

1972 Lars Sallrot, Hergus Palmqvist

1976 Hergus Palmqvist, Bosse Ahlberg, vilken framgång för vår bat.

Efter fyra stora övningar var det slut för mig med 2.Pansarbataljonen i PB 26 och andra uppgifter väntade.

Min sista stora KFÖ blev guldkantad då jag fick favören vara underrättelseadjutant till Bengt Bertilsson. Det var

mycket fina dagar, då vi hade i uppgift bygga upp en fördelning. På ett elegant sätt växte förbandet fram under chefsens ledning. Trivseln var hög och dagarna fylldes med framgång och glädje. Jag fick känna mig delaktig i ett team.

Man kände sig märkvärdig...

En dag inträffade en rolig episod. Underrättelseadjutanten med följe skulle besiktiga en U-plats långt ner i berget. Någonstans i Skåne. Allt gick galant, vi gick ned för vindlande trappor. Vi laddar upp för att gå in i ordercentralen. Vi hör hur chefslottan ordnar till sin tropp och kommenderar givakt. Beredd lämna av till mig, men kommer av sig direkt, när hon ser mig och säger direkt spontant.

Är det du Lennart. Så plötsligt blir jag Kjells påg från Svalöv. Då blev plötsligt allt guld till sand.

Många fina minnen från min tid på Norra Skåningarna sitter fast förankrade i mitt huvud. En inbjudan från officerskåren att med hustru att delta i Döbelnsmiddagen i september 1976. Tänk att få klä upp sig i högtidsdräkt. Att min fru Britt, som alltid under årens lopp fått ställa upp för mig också fick vara med. Det var en bonus.

Min tid som reservare avslutades 1994, samma år som Sveriges bästa pansarregemente lades ner. Till min lycka hade en fin period i mitt liv sammanfallit med P 6. Tack för det!

VJ-Strivagnen under den första PS-övningen på Rinkabyfältet i april 1978. Fr.v. bataljonsadjutanten Lars Gejrot, underrättelseadjutanten Lennart Kjell och bataljonschefen Göran Brobeck.

Veteranverksamhet

Bakgrund

Försvarsmakten ska ha ett särskilt skyddsnät för personal och anhöriga som av olika skäl behöver rådgivning eller stöd före, under eller efter den internationella eller nationella tjänstgöringen. Veteraner och anhöriga ska vid sina kontakter med Försvarsmakten alltid känna sig välkomna, oavsett vilket förband de kontaktar. Försvarsmaktens förbandschefer har här ett särskilt ansvar, med stöd av lokala veteran- och anhörigsamordnare samt ideella veteran- och anhörigorganisationer.

Vid Södra Skånska regementet är Håkan Birger veteransamordnare samt Johan Kullman-Andersson och Gertrud Härstedt anhörigsamordnare.

Försvarsmakten ska, enligt avtal, stödja och samarbeta med ideella organisationer som engagerar sig i stödet till veteraner och anhöriga. De utgör en särskilt betydelsefull samarbetspartner för Försvarsmakten eftersom de i stor omfattning engagerar Försvarsmaktens tidigare anställda och anhöriga, samt stöder Försvarsmakten med omhändertagande av veteraner och anhöriga.

Försvarsmakten ska ha ett anhörigstöd som är känt, positivt, förtroendeskapande och som stärker vår attraktionskraft och legitimitet i samhället. Den anställde och dennes anhöriga ska känna trygghet i tillvaron både när den

anställd är hemma eller tjänstgör i nationella eller internationella militära insatser.

Vem är veteran?

Försvarsmaktens definition av begreppet *veteran* är följande: en veteran är någon som varit anställd i Försvarsmakten och gjort insatser internationellt eller nationellt, med eller utan vapen. Man har helt enkelt varit anställd. De som deltagit i internationella militära insatser benämns som *utlandsveteraner*. Många av utlandsveteranerna är fortsatt anställda i Försvarsmakten efter genomförd insats. Oaktat om man är eller har varit anställd har *utlandsveteraner* ett särskilt skydd enligt lagstiftningen, bland annat genom det särskilda uppföljningsansvar som Försvarsmakten har för dessa.

Vem är anhörig?

Anhörig är den som har en relation, genom släkt- eller vänskap, med någon som är anställd i Försvarsmakten. Anhörig kan alltså vara såväl make/maka/sambo, barn, förälder, syskon, som andra släktingar, kollegor eller vänner.

Samverkan

För att utveckla ett effektivt och väl fungerande stöd till veteraner och anhöriga är det viktigt att förbanden skapar samarbete och nätverk med andra intressenter inom och utom förbandet.

Detta gäller dels funktioner som finns på förbandet, till exempel Försvårshälsan, HR-specialist rehabilitering, veteran- och anhörigsamordnare, lokala kamratföreningar.

Det gäller även de ideella organisationer Försvårsmakten har avtal med vad gäller anhörig- och veteranstöd; Svenska Soldathemsförbundet (SSHF), Invidzonen, Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna (SVF) och Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) och där under organiserade lokala kamratföreningar. Verksamhet som berör veteraner och anhöriga ska planeras tillsammans med dessa organisationer för att kunna erbjuda ett så effektivt stöd som möjligt till veteraner och anhöriga.

Det är också av vikt att etablera kontakter med företrädare för kommun, landsting, försäkringskassa, arbetsförmedling, andra lokala arbetsgivare och eventuella andra intressenter. Kunskapen om veteranernas situation och rättigheter till exempel vad gäller rehabilitering eller deras särskilda situation varierar stort utanför Försvårsmakten. Här kan lokal veteran- och anhörigsamordnare spela en viktig roll vad gäller att utbilda och skapa nätverk med lokala representanter för organisationer, myndigheter och företag.

Informationsstöd till veteraner och anhöriga

Försvårsmakten har ett ansvar att tillhandahålla relevant information till veteraner, främst via sin hemsida. Den anställda har ett ansvar att delge sina an-

höriga relevant information. Försvårsmakten har ett ansvar att tillhandahålla denna information, främst via hemsidan. Försvårsmakten samlar sin information som riktar sig till veteraner och anhöriga under den befintliga strukturen på www.forsvarsmakten.se. Informationen vänder sig till alla Försvårsmaktens veteraner, men i huvudsak till utlandsveteraner och deras anhöriga.

Informationsträffar för veteraner

Försvårsmakten ska möjliggöra att veteraner är välkomna till förbandet och inte bara de som har haft sin anställning där. Dessa ska särskilt bjudas in att delta i av Försvårsmakten anordnade veteranträffar, regementets dag, ceremoniell verksamhet, traditionsverksamhet, medaljeringar osv. Syftet med dessa är i huvudsak att visa uppskattning och skapa förtroende för Försvårsmakten genom att delge relevant information samt ge möjlighet till att få träffa representanter för förbandet och Försvårsmakten. Dessutom ges möjligheter att vidmakthålla den relation som finns mellan Försvårsmakten och veteranen. Ett annat syfte är också att aktivera veteranerna till att engagera sig i nätverk eller ta del av utbudet från ideella organisationer.

Ideella organisationer

Försvårsmakten har genom centrala avtal överenskommelser med ideella organisationer. Veteranen kan bli hänvisad direkt till någon av dessa organisationer utan att behöva gå via lokal veteran-samordnare. Veteranen har även rätt att

själv vända sig direkt till våra ideella organisationer utan att kontakta eller informera Försvarmakten.

Försvarmakten har idag centrala överenskommelser med: Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna (SVF), Invidzonen, Svenska Soldathemsförbundet (SSHF) och Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR). Dessa samarbetspartners kan erbjuda följande:

- Kamratstöd, organiserade gruppträffar
- Professionellt samtalsstöd
- Förebyggande verksamhet, och vid specifika behov, stöd till par och familjer
- Anhörigstöd och informella träffar
- Lokalt förankrade mötesplatser och evenemang för anhöriga och veteraner
- Rådgivning, stödtelefon
- Soldathem/Örlogshemsverksamhet

Veteranstöd

Med veteranstöd menas råd och vägledning och kan erhållas av lokal veteranamordnare eller av annan utsedd personal på förbandet. Veteranstöd ska inte blandas ihop med rehabiliteringsinsats men kan ibland gränsa till den. Det kan dock under tiden individen erhåller veteranstöd leda till att behov identifieras med konsekvenserna att rehabiliteringsprocessen kopplas in och att veteranen även behöver stöd av HR-specialist rehabilitering.

Vid Södra Skånska regementet är det veteransamordnaren (Håkan Birger) som tillsammans med anhörigamord-

narna (Johan Kullman-Andersson och Gertrud Härstedt) ger veteraner och anhöriga stöd, råd och vägledning. Anhörigamordnarna är HR-specialister rehab och stöder därmed på ett naturligt sätt individer som behöver denna hjälp och vägledning.

Veteransamordnaren har också till uppgift att samarbeta med lokala ideella organisationer, bjuda in veteraner till att delta i regementets veteranverksamhet, högtidsdagar och ceremonier samt vid behov anordna olika sociala aktiviteter för veteraner, såsom informationsträffar, föreläsningar eller andra aktiviteter. Den första organiserade inbjudan var vid Regementets dag i augusti.

Veteransamordnaren ansvarar också för den förteckning över veteraner som valt att registrera sig vid regementet, vilket man kan göra via www.forsvarsmakten.se under information och fakta, för veteraner, klicka på "Behålla kontakten med Försvarmakten" samt sänd in de uppgifter som framgår av sidan till Veteransamordnaren, i detta fallet hoppas jag du sänder till; veteransamordnare-p7@mil.se

Då du blivit registrerad kommer du att bjudas in till de aktiviteter som beskrivs här ovan.

Framöver kommer vi att kalla till en informationsträff i november och till en föreläsning i januari, föreläsare är en soldat som blivit svårt skadad vid utlandstjänstgöring.

Håkan Birger

Avrapportering från lokalombudet i Stockholm

Jag avrapporterar med "brutet" verksamhetsår vad som sker i Stockholmsområdet och som har beröring med Norringarna. För nionde året fullgör jag nu mitt uppdrag som lokalombud i Stockholm. Tyvärr har under det gångna året operaabonnemang och familjeaktiviteter gjort att rapporten inte blir lika fyllig som förr om åren. Från och med denna avser jag enbart att rapportera sådana evenemang där "fotografen" (min hustru Agneta) och jag kunnat närvara. Övriga tas enbart upp som en rubrik för att belysa helheten.

Knut Björkenstam

Gåsamiddag fredagen
den 9 november 2012

Adventsmottagning på Karlbergs slott

Den första söndagen i advent, som i år (2012) inföll söndagen den 2 december, kunde föreningens medlemmar för tredje året i rad delta i Militärhögskolans adventsgudstjänst i Karlbergs slottskapell. Körsång, solosång, psalmsång, bön och predikan ingick i gudstjänsten. Hovpredikant Anders Novak var officiant. Efter drygt 40 minuter skildes alla åt, de anställda gick till Rikssalen, vi "skåningar" samlades traditionsenligt i modellkammaren för intagande av glögg med tillbehör, kaffe och dopp. Vi var i år 15 personer som deltog. Närvarande Norringar var Curt Hasselgren och lokalombudet, båda med respektive maka. Efter en dryg timme var det dags att skiljas åt och ta sig hem i ett vintrigt Stockholm.

Årsmöte med Nylänningar lördagen den
9 februari 2013.

Till generalen Georg Carl von Döbelns minne

Årligen på Georg Carl von Döbelns dödsdag den 16 februari samlas i regi av Döbelnförbundet dess medlemmar och andra intresserade vid generalens grav på Johannes kyrkogård i Stockholm för att hedra minnet av en av den svenska arméns större personligheter. Så skedde även 2013.

I år hade cirka 40 personer kommit samman, snudd på rekord. Efter det att kyrkklockan slagit 13 hälsade styrelsemedlemmen Elisabeth Goldstein de närvarande varmt välkomna. Efter inledande minnesord lade Elisabeth ner vackra blommor med band i de finska och svenska färgerna varpå följde en tyst minut. Även "generalen själv" i form av före detta pastorn i Hovförsamlingen Erland Ros deltog, dock ej iklädd generalsuniform.

Sedan skedde förflyttning till Drottninghuset alldeles intill kyrkogården. För trettonde året i rad kunde Döbelnförbundet samlas där för gemensam samvaro vid en kopp kaffe med dopp och tårta. I anslutning härtill informerade ordföranden i Döbelnförbundet, Bertil Holmqvist, om vad som hänt inom förbundet under det gångna året. En representant från Åbo talade om hur det är i dagens Finland att vara svenskspråkig, vilket visade sig inte alltid vara så lätt. Elisabeth Goldstein talade om von Döbeln och året 1813.

För nionde året i rad framförde lokalombudet de sedvanliga hälsningarna från kamraterna i Kristianstad och överlämnade till förbundet ett exemplar av *Norrningen 2012*. Även vid detta tillfälle, hoppas Ni Norringar ursäktar även denna gång, överlämnades ett exemplar av *Bocken 2012*. Vidare redogjorde lokalombudet i korta drag för verksamheten vid Kamratföreningen Norra skåningar under 2012. Utöver detta läste lokalombudet upp ett par citat ur von Döbelns dagbok som finna medtagna i *Soldatinstruktion, Allmän del – Vårt Fädernesland och dess försvar* fastställd 1929 och utgiven 1930. Citaten är från krigen 1789 och 1808–1809 och belyser viljestyrkan respektive tapperheten hos enskilda soldater och dess betydelse.

Från 1808–1809 lyder citatet: "Hans (soldatens) förnämsta egenskap var att äga den sanna och fullkomliga tapperheten; ty i sin tjänst var han i stånd till att utan vittne göra vad som en annan endast skulle gjort inför hela världens ögon".

Citatet från 1789 visar vad djärv och beslutsam handling kan betyda: "*Vid Pihlajanlax låg på sommaren 1789 en svensk postering på 30 man. I skydd av mörkret hade några hundra ryssar lyckats närma sig. Först då de voro alldeles inpå den gård, i vilken posteringen låg, blevo de upptäckta. Förvirringen på svenska sidan blev stor. Den ende, som icke förlorade besinningen, var en ung vapen hantverkare vid namn Bugt. Han tog befälet. En del av posteringen fördelades i mellanrummen mellan husen. Några man sändes ned i skogen i ryssarnas flank och rygg med befallning att oupphörligen skjuta. Bugt själv ropade med hög röst, att än en infanteribataljon, än en jägarbataljon, än dragone skulle rycka fram. Då en del av de ryska officerarna talade svenska, förstodo de, vad som sades, och blevo något överraskade av att höra dylika kommandorop på ett ställe, där de blott väntat finna 30 man, ty icke vore det väl tänkbart, att några tiotal man skulle kunna avdela en styrka för anfall i deras rygg. Slutet blev också, att de överlägsna ryssarna gingo tillbaka".* – Krafterna räcka i allmänhet lika långt som viljan lägger instruktionen till.

Som avslutning blev det ett "kulturellt" inslag. Marianne Roslinde spelade på pianot och Lill Thorén citerade ur dikterna om *von Döbeln, Adlercreutz, Kulneff* och *Lotta Svärd*. Som inledning, avslutning och mellan de olika "personerna" spelades *Björneborgarnas marsch*. Så följde folkvisan *Björkens visa* samt en marsch *Stormens konung* av Pauli.

Elisabeth Goldstein och Erland Ros vid gravens. Den senare läser upp en hälsning från Överbefälhavaren Sverker Göranson, Norring från början. Foto: Agneta Björkenstam.

Lokalombudet avlägger sin "rapport". Till höger ses Carl von Döbeln. Foto: Agneta Björkenstam.

Åter en trevlig och givande samling kring minnet av Georg Carl von Döbeln hade nått sitt slut. De närvarande sade sig redan se fram mot nästa års sammankomst.

Årsmöte med Skånska regementens kamratförening i Stockholm

Föreningens årsmöte 2013 genomfördes onsdagen den 16 april i Militärsällskapets trevliga lokaler på Valhallavägen. Kamratföreningen i Stockholm är, som de flesta av Norringens läsare säkert numera känner till, gemensam för Norringar, Södra skåningar, Skånska dragooner och Wendister. Skånska luftvärnare och trängare har hemortsrätt i Artilleri-klubben respektive Trängklubben av vilken anledning dessa "skåningar" inte är med i SRKS (min egen förkortning). Till

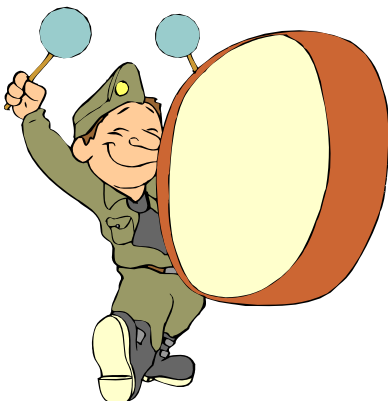
årsmötet hade 15 personer, medlemmar och gäster, infunnit sig. Efter så kallat mingel förklarade ordföranden Nils Rosenqvist klockan 18.30 årsmötet öppnat.

Dagordningens olika punkter klubbadades snabbt igenom. Årsavgiften för 2014 blev, trots föreningens inte särdeles vidlyftiga ekonomi, oförändrad 100 kronor. Antalet medlemmar vid årsskiftet var 70 personer. Fortfarande är antalet Norringar i föreningen ytterligt få. Förutom lokalombudet deltog från Norringarna Lennart Renbjer. Förra regementschefen Curt Hasselgren lät via ordföranden hälsa till de närvarande kamraterna. Det finns ju fler Norringar i Stockholm med omnejd. För att sprida kännedom om föreningen föreslår jag att information om densamma tas in i de medlemsblad för Norringarna, som årligen skickas ut. Kontakta ordföranden Nils Rosenqvist 08-661 05 44 eller sekreteraren Göran Paulsson 08-744 07 35.

Kvällens föredragshållare var generalmajoren Karlis Neretnieks. Denne informerade om sin syn på konsekvenserna av de senaste årens nedskärningar och förändringar av vårt försvar och vad dessa kan få för konsekvenser i olika slag av hotbilder. Det var ingen uppmanande information som delgavs oss, något som måhända bidrog till en något orolig natts sömn.

Som avslutning serverades en med olika slag av pålägg gedigen landgång med till densamma lämpliga slag av drycker.

- **Med Georg Carl von Döbeln som guide på Johannes kyrkogård** söndagen den 25 augusti 2013.
- **Samling vid von Döbelns grav med Hallänningar med flera** tisdagen den 8 oktober 2013.
- **Höstmöte med Nylands Brigads Gilles Sverigeavdelning** lördagen den 12 oktober 2013.

Verksamheten 2014

- 5 april** Årsmöte, Soldathemmet
- 29 juni** Vi uppmärksammar att det är 20 år sedan "Gravölet"
"Återsamling på kaserngården"!?
- ? sept** "Musikfest" på Arenan
- 16 okt** Höstmöte
- 11 dec** Julvesper
- 18 dec** Julmöte

OBS! Preliminära tider – kallelser kommer!
Se även hemsidan www.norringarna.se

Försvarsmaktens personalstruktur

Det finns skäl att uppmärksamma hur personalstrukturen inom Försvarsmakten för närvarande är, och hur den avses utvecklas – allt enligt Högkvarterets egna uppgifter. Den 31 december 2012 var fördelningen i

olika grader för officer och specialistofficer enligt nedan. Uppgifterna härrör från skrivelse från Försvarsmaktens Högkvarter till undertecknad. Motsvarande tabell finns i den aktuella skrivelsen.

Grad	Officer	Specialistofficer
General/Generallöjtnant/Generalmajor	18	0
Brigadgeneral/Flottiljamiral	16	0
Överste 1/Kommendör 1	1	0
Överste/Kommendör	135	0
Överstelöjtnant/Kommendörkapten	968	0
Regementsförvaltare	0	0
Major/Örlogskapten	1648	4
Kapten	2788	5
Förvaltare	7	3
Löjtnant	2381	13
Fanjunkare	5	16
Fänrik	438	19
1.Sergeant	7	998
1.Maskinist	0	1
Sergeant	1	12
Saknar grad	11	45
Summa	8424	1116

Vid samma tidpunkt fanns 4341 gruppchefer/soldater/sjömän. Detta skall då jämföras med i tabellen redovisade officerare och specialistofficerare – d.v.s. det förelåg en anmärkningsvärd befälstäthet. Härutöver var, enligt samma skrivelse, 5000 civila (varav 510 i någon form av chefsbefattning) anställda i Försvarsmakten.

Den långsiktiga personalplanen är att Försvarsmaktens anställda skall utgöras av 4 100 officerare, 5 100 specialistofficerare, 6 600 gruppchefer/soldater/sjömän, 5 100 civila samt 2 000 reservofficerare. Det finns skäl att fråga sig om Försvarsmakten verkligen behöver 4 100 officerare, 5 100 specialistofficerare, 5 100 civila samt 2 000 reservofficerare för att skapa förband av, och leda, 6 600 gruppchefer/soldater/sjömän samt 22 000 personer i Hemvärnet.

Ser man till antalet generaler inklusive brigadgeneral/flottiljamiral, överstar,

överstelöjtnanter/kommendörkapten och, i någon mån, majorer/örlogskaptener samt reservofficerare så är detta antal vad som normalt erfordras för en ”mobiliserad” Försvarsmakt om minst 75 000 – 100 000 man.

Har Försvarsmakten just nu en för sin uppgift lämplig personalstruktur? Svaret är nej. Finns det skäl anta att Försvarsmakten, i sin tänkta organisation och efter reduceringar kommer att få en lämplig personalstruktur? Med stor sannolikhet – nej.

Det finns skäl att befara att ”overhead-kostnaderna” alltför förblir orörda, på bekostnad av insats- och annan förbandsverksamhet.

*Lars-Henning Persson
f.d. major vid HKV (MUST)*

Insändare i Officerstidningen 5/2013
(utdrag)

Jörgen Bengtsson

– *vem var det?*

I Norringen 2012 finns en välskriven och roande artikel av Jörgen Bengtsson. Kanske någon mer än jag studsade till när vi upptäckte den. Jörgen dog nämligen 2001 men om detta fanns ingenting utsagt; det saknades en ingress som presenterade artikelförfattaren. Artikelns tillkomst blev på något sätt hängande i luften. Jag påpekade detta och har blivit ombedd att nu skriva några rader om Jörgen. Det gör jag gärna. Vi följdes åt i många år.

Vi träffades på Läroverket i Kristianstad vid mitten av 50-talet. För att vara mera exakt, på vägen till och från tågen eftersom vi båda kom utifrån farandes till lärosätet, Jörgen från Åhus. Så småningom brådmogna gymnasister kom vi att i fria former diskutera politik, filosofi, framtid mm, ibland i grupp, ibland bara vi två. Det senare var roligast; båda påstridiga. Redan nu visade Jörgen sin stora begåvning. Och han gjorde inte mycket för att dölja den, varken då eller senare. Hans framtoning var tilltalande men inte tillplattande. Jörgen tog studenten 1962, året efter mig, och eftersom vi båda hamnade på I 6 med ett års förskjutning blev Jörgen efter sin inryckning tvungen, och emellanåt uppmanad, att så fort vi sågs utföra den militära hälsningen på överordnad vilket jag tyckte var självklart men inte Jörgen. Vi blev båda reservofficerare men hamnade som krigsplacerade på olika pansarbataljoner. Så småningom kom vi båda att tjänstgöra på Åhusbataljonen under många år med ett utmärkt samarbete. Jörgens begåvning kom där också till sin rätt och den fick emellanåt täcka upp för den mindre intensiva arbetslusten. Det är resultatet som räknas och då kom Jörgen alltid hem.

I våra civila personliga nätverk fanns också tillfällen då dessa knöts samman och vi träffades. Min bild av Jörgen formad av nästan 50 års bekant-, vän- och arbetsgemenskap sammanfattar jag så här: begåvad, levnadsglad, empatisk och ointaglig. En helgjuten person.

Läs hans artikel en gång till så förstår Du!

Bengt Göransson

ANDERS LEKANDER

Centurionspecialisten och humorns mästare

Av Christer Nyhlén

En solig junidag 1971 träder en blyg yngling från Lönsboda in genom kasernvakten på Norra Skånska regementet. Kisade under sin blonda lugg tog han sikte på Livkompaniets kasern. Säkerligen undrade han vad han gett sig in på. Att som 17-åring lämna det trygga Lönsboda och börja umgås med pansarbandvagnar och rytande befäl, var som att stiga in i en ny överklig värld.

En värld som under de kommande trettio åren skulle förändras från överklig till verklig på ett mycket påtagligt sätt. Detta första år tillhörde Anders BSI (Befälskola I) på Livkompaniet och utbildades till pansarskyttegruppchef. BSI var allmänt känd för att vara en hård skola när det gällde stridsutbildning, men det fanns även en annan skola som utvecklades där, nämligen den humoristiska. Och det var nog här den unge bohemen Lekanders humoristiska sida fick sin

start. En kurskamrat från BSI-tiden, Dick Nilsson, minns med eftertryck den humoristiska sidan hos Anders: *"Anders var ofta tillsammans med Jonny Bengtsson och det hittades på en hel del hyss"*.

Efter två olika befälsskolor hade Anders blivit utnämnd till överfurir och hamnat på 7.kompaniet som instruktör på en pansarskyttepluton. Här tror många att den humoristiska sidan, med

framför allt inslag av "practical jokes", tog fart på allvar. Historien om "Cykelvurpan", med inte okände P 6-profilen Caj Lodin inblandad, skulle alltså ha varit startskottet för sjuvern Anders Lekanders karriär som "glädjespridare" bland kollegor. Anders förnekar att så skulle vara fallet och minns själv episoden: *"Denna historia utspelar sig på den tiden då man hade stor respekt för äldre kollegor och exercis inte var ett okänt begrepp. Jag genomförde ett exercispass*

på kaserngården på P 6 med en pansarskyttepluton. Runt matsalsbyggnaden kommer Caj Lodin på sin nya tävlingscykel med bockastyre. Våra blickar möts och min högra hand flyger till mössan för en stram honnör för min äldre kollega. Som sig bjuder skall en honnör besvaras, så även om man förflyttar sig på cykel. Lodin stramar upp sig släpper styret och i samma ögonblick som högerhanden närmar sig mösskärmen flyger Lodins persedelpåse, som han nyss stöttat med den handen, in i framhjulet. Både jag och alla pansarskyttesoldaterna ser nu hur bakhjulet på Lodins cykel stiger mot skyn och hur han likt en simhoppare dyker över styret och landar på ansiktet i ett dammoln. Stönade av smärta reser han sig upp, lirkar loss den trasiga och kaffedropande persedelpåsen och linkar i väg. Ni kan ju tänka er, att på den tiden utsätta sig för något sådant mitt framför värnpliktiga, var ju som att göra sig fullständigt till åtlöje. Han hälsade inte på mig på länge efter detta. Trots att det ju knappast var mitt fel”.

Anders genomgick plutonofficerskurs PK våren 1975 och utnämndes till sergeant, men efter en tid märk-

GS2 på väg till Fjällen och vinterutbildning. Längst fram i bussen Bosse Persson och Anders Lekander.

Rast under en lektion på GS2. Jonny Bengtsson och NEB Andersson inne i ett spännande parti luffarschack med Anders Lekander som road åskådare

te Anders att han inte trivdes med pansarskytteriet och 7.kompaniet, han ville pröva något nytt och få en ny utmaning. Han hade en tid haft sina blickar riktade mot 6.kompaniet och Rönnebergs stålkolosser och plötsligt en dag blev det uppenbart: Anders ville omskola sig till stridsvagnstjänst. Men det blev ingen lång omskolningskurs på några månader i Skövde som flera kollegor fått göra tidigare, utan det skulle prövas ett nytt system. Anders minns själv detta system: *"Jag bytte så att säga "linje" vid årsskiftet 1975/1976 och omskolningen för min del och Bengt Heinmert, var att vi gick "bredvid" och lärde oss efterhand under ett utbildningsår. Och sedan växte man sakta in i rollen. Ingen utpekad mentor direkt utan det gällde att lite "bakifrån" under övningarna lära sig och suga åt sig kunskaper här och där. Men det var ändå hos en av plutoncheferna på Rönnebergs, Lars-Henning Persson, som vi hade vårt hem, så att säga"*.

Anders hamnade nu på Lars-Hening Perssons stridsvagnspluton och fick också i honom en mentor som han lärde sig mycket av. Åren rullade på och Anders utvecklades till en mycket skicklig instruktör i stridsvagnstjänst, men den välutvecklade spexartalangen blev nu mer och mer påtaglig, vilket soldater och befäl på Rönnebergs kompani skulle komma att "drabbas" av åtskilliga gånger. Under en "fria-kriget"-övning i slutet av 1970-talet minns Tommy Stjernqvist att Anders spexar-talang verkligen kom till sin rätta: *"Anders ägde en mask som han vad jag förstår inhandlat på Buttericks. En mask med ett mycket otäckt och fult*

ansikte föreställande en äldre man, verklighetstrogen men kuslig. Denna mask användes bl.a på en fria kriget övning med 6.kompaniet där de värnpliktiga fått information om att de skulle träffa en gammal hemvärnsman för att få vidare order. Anders ifördes masken och placerades som hemvärnsman ut i den mörka skogen. När de värnpliktiga i en grupp, uppspelta och småpratande, kom fram och såg hemvärnsmannen stelnade blodet hos dem. Gruppchefen stammade fram att gruppen skulle träffa en hemvärnsman och få order av honom. Under tiden var det någon i gruppen som lågmält kommenterade hur hemsk hemvärnsmannen såg ut varvid hemvärnsmannen Anders tog steget fram mot den värnpliktige och i fördömande ordalag uttryckte något åt det hållet: Står du och hånar en gammal man?". Den överrumplade och skrämde värnpliktige svarade med fasa: "Nej, Nej".

Men den berömda Buttericksmasken kunde den gode Anders ibland använda sig av i situationer där han med råge passerat gränsen för vad som övriga befäl på kompaniet kanske ansåg vara acceptabelt. Det var vad som hände när han skulle ta emot en pluton på en morgonuppställning. Anders klär sig i trenchcoat, hatt och sin Buttericksmask. Stegar ut i korridoren och kommenderar: *Lämnava!* Hur den uppställda plutonens ansiktsuttryck såg ut, kan vi bara gissa oss till.

Anders hade nu skapat sig ett mycket gott rykte i sin instruktörsgärning bland stridsvagnarna på Rönnebergs och hans chef under många år på olika plutoner

och till sist hans stridsvagnskompanichef, Janne Jönsson, ansåg ”att Anders Lekan-der alltid var oerhört mån om att lära sig stridsvagnssystemet och blev också till slut en mästare som instruktör”. Med alla de kunskaper och framför allt all den erfarenhet Anders besatt, så var det inte så konstigt att han plockades ut för att bli kvartermästare på ett stridsvagnskompani och naturligtvis såg Janne Jönsson till att få honom till sitt kompani. Strax före övergången till kvartermästarrollen lyckades Anders med ytterligare ett konststycke när det gäller att utsätta någon för ett ”practical joke” i en verkligt stressad situation, nämligen under en övning på Pansarövningsfältet med ett stridsvagnskompani. Och självklart valde han ut den truppförande kompanichefen, unge kaptenen Tony Stigsson. Tony minns händelsen: ”En gång när jag truppförde som kompanichef och hade Anders som plutonchef så trängde det på och jag var tvungen att lämna vagnen för att sätta mig i skogen. Vi var anfallsberedda och stod med avslagna motorer i väntan på framåt. Så fort jag dragit ner byxorna så startade Anders sin vagn och låtsades att det kommit anfallsorder och jag fick kasta mig iväg mot vagnen. Anders skrattade gott när jag kom springande med byxorna runt knäna”

Anders version av samma händelse är ännu mer fylld av detaljer och kanske är det hans poetiska ådra som kommer fram: ”Rönnebergs hade kompaniövning, som vanligt i Rinkaby. Mycket tidig morgon i gryningen. Momentet som gällde var försvar mot luftlandsättning. Kompaniet stod i stridsställning med avslagna

motorer och väntade på den stundande striden. Själv var jag plutonchef (AT), tro det om ni vill. Tystnad rådde i gryningen, det enda som hördes var några nyvakna fåglar som diskret kvittrade. Plötsligt bryts tystnaden av mullret från en V12 som likt en skugga smyger upp i observationsställning c:a 50 meter till höger om min vagn. Jag tittar åt det hållet och ser att det är kompanichefsvagnen. Kompanichef vid detta tillfälle är Tony Stigsson. Jag ser hur kompanichefen samtalar med sin laddare, pekar bakåt på ett torrdass strax bakom vagnen. Jaha tänker jag, hur skall jag utnyttja det som troligen komma skall? Tony jackar ur, hoppar likt en smidig panter ner på marken och beger sig med raska steg till torrdasset, och slår igen dörren. Jag antog att han till laddaren sagt att om något händer så startar du motorn direkt. För mig själv räknade jag, nu är byxorna nere nu sitter han nog och nu kan det vara läge! I detta nu trycker jag in L-knappen och säger ”Föraren, starta motorn och varva upp”. V12:an bryter tystnaden med ett vrål. Nyfiket tittar jag på torrdasset, en sekund senare flyger dörren upp och ut kommer Tony i princip med byxorna vid knäna, försöker få upp dem samtidigt som han springer mot sin stridsvagn. Han tvärstannar i steget när mitt skratt överröstar den nu på tomgång mullrande V12:an. Han knyter näven mot mig och försvinner på nytt tillbaka till lugnet på dass”.

Att Anders hade en annorlunda officersstil råder det väl knappast någon tvekan om, men man ska vara medveten om att den annorlunda stilen kombinerad med hans humor ofta mynnade ut

i mycket goda utbildningsresultat och kanske är Tomas Tillbergs beskrivning den som kommer sanningen närmast: *"Anders Lekanders officersstil var så långt ifrån den amerikanska Marinkårsinspirerade ledarstilen som det överhuvudtaget gick att komma och ganska snabbt tog han mig ur denna illusion om att det skulle vara på det viset. Lekander lyckades med bedriften att både vara formell och informell ledare genom att använda humor och intelligens istället. Han kunde då plötsligt måla med en helt annan och mer färgglad palett under utbildningen, vilket jag anser skapade betydligt bättre värnpliktiga soldater. Men de starkaste avtryck som Lekander lämnat hos mig är nog det faktum att han är den skickligaste människa som jag någonsin träffat i konsten att utföra "jävelskap". Detta förhöjde min arbetsplats så till den milda grad att jag inte kunde låta bli att längta till jobbet när jag inte var där. Oftast var det oskyldiga upptåg, men alltid oerhört geniala och intelligenta. De allra flesta går inte att återge i tryck och bör få vila i frid. Det har nog inte gått en enda dag sedan jag tråkigt nog fick skiljas från mitt älskade regemente, utan att jag i någon form refererar till Anders Lekander. Oftast handlar det om något av hans högst remarkabla "practical jokes" men lika ofta om hans oefterhärmliga men vinnande ledarstil".*

Anders lämnade P 6 i samband med nedläggningen 1994 och flyttade till Gotland och P 18. Efter några väl genomförda utbildningsår, där gutarna stod i evig tacksamhet över att få ha tagit del av Anders gedigna kunskaper om

Norringebrigadens 104:or var det åter dags för uppbrott. Året var 2000 och en ny nedläggning av ett pansarregemente skedde. Den borne Centurionspecialisten Anders fick åter packa sin utrustning för att nu återvända till Skåne. En tanke man får är så klart om Buttericksmasken fanns med i packningen. En av Anders närmaste vänner, Tomas Tillberg, fanns med som väldigt ung officer när P 6 upphörde att vara ett pansarregemente i ett krympande truppslag och hans ord speglar precis hur Anders uppfattades av många: *"Det finns många anledningar till att jag saknar arbetet på P 6/Fo 14, en stor anledning är att jag inte längre får ha skrivbordet mitt emot Anders Lekander..."*

LUGGUDE KOMPANI 1966–1967

7.Pansarskyttekompaniet (GU) färdiga för hemmarsch efter skjutningar i Rinkaby den 11 augusti 1966. I den högra vagnen kadettsergeant Jörgen Lund och i den vänstra vagnen kadettsergeant Lars Björck.

En av vagncheferna inför hemmarschen till P 6 var furiren Ellman.

Kort rast utanför Hammar skola under hemmarschen. En glad furir Ellman.

PROFILER PÅ LUGGUDE KOMPANI

Löjtnant Claes-Göran Andersson

Rustmästare Bertil "Kocken" Svensson

Rustmästare Hans "Krax" Hansson

Fanjunkare Kjell Olofsson

Fänrik Leif-Åke Nilsson

Fänrik Lennart Nordblad

Köpenickare i Kristianstad

Skulle hämta hästar

Tjuvåkte på tåg och bodde på regementena

Befordrade sig själv till korpral. —
Rannsakning med vidlyftig äventyrare

Värnpliktige Oskar David Oskarsson från Bjällbo i Östergötland, vilken rymt från militärtjänsten vid I 4 i Linköping, och som utom två inbrott i Kristianstad gjort sig skyldig till ett tiotal stölder på olika håll i landet, en massa tjuvåkningar på tåg och bedrägerier i veritabel köpenickstil vid tre olika regementen, rannsakades i går inför Kristianstads rådbusrätt.

Han rynde från sitt regemente den 16 dec. i fjor, och efter en del irrfärder kom han genom tjuvåkning till Kristianstad den 2 jan. i år, enligt egen uppgift för att söka arbete som chaufför. När detta misslyckades och Oskarsson kände sig i behov av mat och husrum marscherade han ut till I 6 och anmälde sig i vakten såsom beordrad från I 4 för att hämta hästar. Han var fortfarande iförd I 4:s uniform, och vakten underrättade daglöjtnanten. Genom denne blev Oskarsson anvisad plats på ett kompani. På daglöjtnantens fråga, om han inte hade något skriftligt besked, hade han svarat, att sådant skulle komma senare. Han fick alltså bli kvar på I 6 och stannade ända till den 8 januari. Till dess hade man hunnit få besked från I 4, att ett misstag måste föreligga. Och från I 4 beordrades, att mannen skulle sändas hem till Linköping. Att det var den förrynde Oskarsson, som var framme, hade man ingen aning om. Han hade nämligen, när han anmälde sig på I 6 uppgivit falskt nummer och kallat sig för Andersson.

Tjuvåkte på SJ 14 gånger.

Nu fick han biljett till Linköping och kunde för en gångs skull resa tåg utan att tjuvåka. Annars tyckte han ha haft en bestämd motvilja mot att rikta Statens järnvägar. Han har således erkänt, att han efter sin rymning från I 4 förstagit 14 längre tågresor utan att lösa biljett. I varje fall har han aldrig löst för hela sträckan utan i bästa fall endast mellan ett par stationer. Sedan har han lyckats hålla sig undan för konduktören. Han var utrustad med särskild dyrk för att alltid ha tillgång till järnvägsvagnarnas toaletter som gömställe.

På en biljett han fick vid I 6 reste han verkligen till Linköping, men han stannade inte där. Han fortsatte istället med tåget till Stockholm, och nu besvärade han sig inte med att lösa någon biljett. I Stockholm hade han för avsikt att smyga sig ombord på någon båt för att lämna landet. Denna plan hade han emellertid uppgivit. Han begav sig istället till Uppsala, och här upprepade han sin lyckade kupp i Kristianstad.

Lyckades få bostad även på I 8.

Han gick alltså till I 8 och anmälde i vakten, att han var utskänd från I 4 för att hämta hästar. Även här blev han trodd och förlades på yrkeskompaniet. Han stannade till den 15 januari utan att bedrägeriet upptäcktes. Men då började han tydligen känna sig osäker, ty denna gång inväntade han inte biljett till Linköping utan fann det räddigast att giva sig av utan tilläggelse. Som tack för den visade gästfriheten stal han 25 kr. ur ett olåst skåp. Pengarna förvarades i en plånbok, som Oskarsson kastade i spisen.

Han gjorde nu åter en liten tripp till Stockholm och efter diverse tjuvåkningar — bl. a. hade han tänkt fara till Göteborg men ångrade sig på halva vägen — kom han till Hässelholm, där han inträffade den 16 på kvällen. Han gick där genast till kasernvakten på T 4 och anmälde sig som deltagare i en kokkurs. Av regementadagunderofficeren anvisades han liggplats på 6 kompani. Redan efter tre dagar började han emellertid känna marcken bränna under fötterna, varför han gjorde tillfrågningar för att ge sig av. Han stal således en portmonnå med växelmynt ur ett skåp och ur ett annat skåp 60 kr. Han ansåg sig vidare vara i behov av ett par strumpor, varför han skaffade sig sådana på samma enkla sätt. Efter sina framgångar vid de olika regementens tyckte sig Oskarsson tydligen vara förtjänt av en utmärkelse, varför han själv befordrade sig till korpral genom att stjåla en korpralsuniform. Då han nu åter gick ovisst öden till mötes, tog han även med sig ett par filtar för att alppa frysa. Och så tjuvåkta han åter uppåt landet.

"Korpralen" gick rätt genom vakten!

Men eftersom han trivts bra i Kristianstad, återvände han dit den 21 januari. Han tog in under falskt namn på ett pensionat, men gick påföljande dag till I 6.

Han kom in genom vakten utan vidare, ty en korpral från T 4 ansåg man sig givetvis ej ha anledning att vägra tillträde. Sedan han ätit middag i matsalen på I 6 gick han upp på första kompaniet för att råka en kamrat, som han gjort bekantskap med vid sitt förra besök på regimentet. Då det var tomt på logementen passade han istället på att stjäla 24 kr. ur en plånbok i ett skåp, varefter han gick ut på stan och träffade en flickbekant. Då han följt henne hem vid 12-tiden på natten började han känna sig hungrig, och till matställe utvalde han Bergkvists konditori på Söder. Han tog sig in genom ett källarfönster åtgardsidan och kom från källaren upp i affärslokalen. Här satte han på stående fot i sig en rulltårta, tre tårtbottnar och cirka 30 småbröd.

Trots denna aktningsvärda förtäring kände han sig inte mätt utan gjorde ännu ett inbrott i en närliggande källare. Han sökte efter smör och bröd och kött för att få litet rejälare föda än kakorna. Han fann en burk med konserverat kött. Han visste inte om det var tunga eller korv. Det var emellertid så salt att han efter en liten smakbit lade det tillbaka i burken. Därpå tog han en flaska saft med sig och gick. Målsägaren har uppgivit,

att åtskilliga konservburkar försvunnit, men Oskarsson förnekade bestämt att han tagit mer än saften. Efter ytterligare ett par dagars uppehåll i Kristianstad ansåg sig Oskarsson färdig med denna stad och gjorde åter ett försök att tjuvåka uppåt landet. Men denna gång gick det inte så bra som förut. Han löste biljett till Hässleholm och placerade sig sedan på en bagagehylla på nattaget till Stockholm i den förhoppningen att man ej skulle avkräva paketgodset någon biljett. I Mjölby uppdagades emellertid tjuvåkningen, och nu tog polisen hand om Oskarsson och därmed var det slut på hans eskapader.

För inväntande av åtalsbegäran från andra åklagaredistrikt och för vidare utredning uppsköts rannsakingen till den 12 februari. På sina irrfärder hade Oskarsson bl. a. stulit 110 kr. från en dräng på Lagmansberga Brännegård i Östergötland.

Oskarsson har huvudsakligen sysslat med jordbruksarbete men även en kortare tid varit på sjön. Han uppgav sig ha varit med om en förlisning i Bottniska viken för ett par år sedan. För stöld och bedrägeri har han varit straffad med ungdomsfängelse. Orsaken till att han rymde från I 4 uppgav han vara, att kamraterna fått reda på att han suttit inne och att de av denna anledning drivit med honom.

vara
läng
fråg
i lö
Stra
dar
lock
gjo
var
lekt
tan
slog
pro
en
git
ker

NYTT OM NORRINGAR

50 ÅR

02-08 Magnus Ugge
02-27 Sven Ola Jönsson
03-03 Magnus Olsson
03-11 Johan Wictor
03-18 Peter Gustafsson
03-29 Ola Hallberg
04-21 Mikael Rubin
05-25 Måns Thuresson
06-30 Anders Blomqvist
07-27 Johan Larsson
08-10 Per Gustafsson
11-06 Lars-Gösta Stjärnfäldt

60 ÅR

01-24 Mats Persson
02-07 Jörgen Mårtensson
03-23 Stefan Johansson
04-01 Jan Andersson
05-03 Sverker Göranson
05-04 Bo Åhgren
05-13 Richard Khorami
05-31 Jörgen Juhlin
06-15 Jan Jonsson
07-09 Lars A Andreasson
07-20 Lars Göran Strömberg
08-08 Jörgen Stålhammar
08-13 Lars Gejrot
08-17 Ingemar Brostedt
10-13 Mats Fasth
11-15 Bo Olsson
12-25 Leif Nilsson

70 ÅR

01-06 Evert Friberg
01-08 Bengt Öhman

70 ÅR forts.

01-09 Bengt Andersson
01-19 Jan-Erik Olsson
01-23 Inga Thulin
01-30 Lennart Johansson
02-09 Karl-Gustav Engqvist
02-17 Lars Svensson
02-25 Jan Bergström
03-20 Gert Forsberg
03-21 Anders Sifvertsson
05-20 Björn Almqvist
06-08 Åke Persson
06-16 Sven Bergkvist
07-10 Kent Helgesson
07-10 May-Inger Bidsell
07-22 Lennart Persson
07-28 Göran Anderberg
08-01 Lena Friberg
08-08 Siv Björnsson
08-08 Roland Persson
08-30 Hasse Björnsson
09-15 Göran Lindegård
10-19 Kaj Klemark
10-23 Kjell Bengtsson
11-11 Ulf Ericson
11-25 Lars-Erik Josefsson
12-01 Anita Lund

75 ÅR

01-09 Björn Stevenberg
01-21 Ingrid Ohlsson
02-10 Stig Johansson
03-16 Karl Rosenqvist
03-17 Jan Sjöström
03-26 Rolf Lindén
05-03 Börje Johnsson

75 ÅR forts.

05-12 Leo Kristensson
 05-30 Göran Jeppsson
 06-14 Stig Engvall
 06-20 Inger Larsson
 06-21 Bertil Larsson
 06-28 Erik Nilsson
 07-21 Lennart Oredsson
 07-28 Bo Bengtsson
 08-14 Sigvard Eriksson
 09-20 Rolf Kjellman
 09-23 Boo Nelson
 10-05 Elsie Arenlind
 10-22 Kerstin Rittbo
 11-05 Göran Olsson
 12-24 Siw Jeppsson
 12-24 Bengt Alfredsson

80 ÅR

02-15 Siv Hallqvist
 02-24 Kaj Johansson
 03-22 Göran Svensson
 03-25 Gunnar Neymark
 04-05 Hans Simonsson
 04-17 Lennart Carlsson
 04-20 Pär-Gunnar Nordgren
 04-30 Kurt Nilsson
 05-04 Fenne Lorentzen
 05-19 Valborg Lingström
 05-19 Eskil Rundcrantz
 06-04 Hans Björklund
 07-27 Kjell Olofsson
 08-17 Knut Björkenstam

80 ÅR forts.

08-24 Margareta Kleberg
 09-14 Bo Lundh
 10-02 Bengt Bjärngård
 11-08 Britt Williamsson
 11-26 Mariann Andersson
 11-30 Bengt A Andersson
 12-21 Jane Rosander
 12-25 Anna-Lisa Andersson
 12-28 Sven Almén

85 ÅR

03-20 Lars Ask
 04-23 Allan Hansson
 05-15 Ewy Junehagen
 05-16 Bo Lönnblad
 07-04 Hans-Aron Falkman
 08-11 Maria Karlstedt
 08-12 Arne Jönsson
 08-18 Hans Ingvar Hansson
 12-05 Evert Arenlind

90 ÅR

01-10 Karin Andersson
 04-25 Arne Månsson
 06-08 Carl Björemán
 10-16 Bertil Svensson
 11-17 Greta Andersson
 11-18 Curt Hasselgren
 12-27 Henry Malmgren

95 År

09-21 Sven-Erik Göranson

**Vädjan
från kassören !!**

Anmäl adressändring till:

Bertil Larsson
 Gardistvägen 13, 291 37 Kristianstad
 044-121782, bertil_39@telia.com

TIDNINGSFONDEN

Ännu ett år har vi glädjen att redovisa en lång lista av ädla givare. ETT STORT TACK TILL ER ALLA. Tack vare Edra bidrag har ni nu denna årsskrift i Er hand. De inflyttna bidragen, stora som små, redovisas här i den ordning de inflyttit under tiden 2012-11-01–2013-10-31.

Håkan Waernulf Åhus, Sten Ekstrand Häljarp, Bo Sjöbring Bromölla, Greta Andersson Kristianstad, Leif Dahlqvist Åhus, Bo Bengtsson Åhus, Millan och Kjell Hyllander Vinslöv, Gösta Avenstam Uddevalla, Lars-Erik Olofsson Vinslöv, Lilly Mattsson Ronneby, Göran Olsson Kristianstad, Kjell-Åke Jönsson Helsingborg, Lars-Henning Persson Kristianstad, Christer Berglund Uppsala, Gun Nilsson Malmö, Jan Jonsson Färlöv, Margaretha Hansson Kristianstad, Lars Stellan Jönsson Hanaskog, Bo-Göran Strandfjäll Trelleborg, Per Svensson Bankeryd, Göran Jeppsson Klågerup, Åke Rosberg Hörby, Gunnel Bojs Kristianstad, Anders Wilinger Blentarp, Ingemar Lundquist Kristianstad, Karl-Erik Silhag Kristianstad, Jan-Erik Back Kristianstad, Tore Liljegren Åkersberga, Rolf Olsson Hjärup, Carl-Johan Nilsson Åhus, Mats Dahlstrand Klippan, Leif Jönsson Täby, Per-Olof Hallqvist Lund, Göran Larsson Lund, Torgny Bergstrand Helsingborg, Mats Dahlstrand Klippan, Carl Lindholm

Simrishamn, Sten Krondell Rydebäck, Lennart Nordblad Åhus, Tomas Eriksson Lund, Christer Voelkerling Göteborg, Gunilla Bergqvist Kristianstad, Bengt Kittel Sundbyberg, Jan Jönsson Rydebäck, Henry Malmgren Kristianstad, Signe Persson Fjälkinge, Carl Björemann Stockholm, Christina Engström Åhus, Karl Gustav Engkvist Bjärnum, Per Persson Fjälkinge, Ronnie Åbrandt Kristianstad, Alf Jonasson Hässleholm, Kjell Klemark Fjälkinge, Uno Petersson Bromölla, Göran Arlefalk Degeberga, Per Gustafsson Kristianstad, Leif-Inge Nordström Tollarp, Bertil Andersson Tyringe, Tommy Höppner Bromölla, Benny Hjalmarsson Arkelstorp, Bo Petersson Bara, Ernie Elofsson Vetlanda, Ingemar Brostedt Malmö, Lars Erlandsson Uppsala, Bengt Lindqvist Helsingborg, Lars Bohman Tollarp, Rolf Svensson Helsingborg, Roy Alnebeck Åhus, Bo Francke Helsingborg, Kjell Jönsson Helsingborg, Boo Nelson Åhus, Lars-Erik Josefsson Bjärnum, Jan Brandborn Borlänge, Rune Johansson Bromölla, Yvonne Gustafsson Hässleholm, Gert Larsson Ängelholm, Sven Giselsson Ronneby, K E Malmberg Helsingborg, Kerstin Larsson Vinslöv, Kerstin och Eric Rittbo Hörby, Rolf Kjellman Torekov, Britt Ekstrand Fjälkinge, Ulla-Britt och Gert Forsberg Kristianstad, Gunilla och

Jan Appelqvist Åhus, Bengt Mohlin
Tollarp, Mattias Jönsson Karlskoga,
Per-Olof Malmsten Fjälkinge, Mats
Ström Lund, Leif Nilsson Fjälkinge, Kai
Lodin Halmstad, Ola Hallberg Vellinge,
Tore Skärhed Kristianstad, Lars Eric
Johansson Påarp, Bo Jönsson
Kristianstad, John Erik Johansson Åhus,
Marie Louise Colliander Kristianstad,
Leif Hallberg Vellinge, Kjell-Åke
Jönsson Helsingborg, Bo A Wendt
Hässleholm, Hayo Hirsch Karlshamn,
Bertil Svensson Kristianstad, Arne
Dahlman Skanör, Åke Knutsson
Tollarp, Arne Berntsson Kristianstad,
Kaj Klemark Kungsbacka, Kjell
Gustafsson Malmö, Göte Persson
Kristianstad, Lennart Lannerbäck
Eskilstuna, Benkt Ragnarsson Båstad,
Evy och Lennart Junehagen Tyringe,
Henry Barholt Farsta, Margaretha
Waernulf Åhus, Håkan Klagsmark
Kristianstad, Torsten Brandt
Kristianstad, Kerstin Wilhelmsson
Färlöv, Johan Nilsson Vinslöv, Ingrid
och Kjell Svensson Åhus, Åke
Bengtsson Kristianstad, Bengt
Engström Halmstad, Namnlös 4. jan,
Lisbeth och Lars Ask Lund, Christer
Jönsson Klippan, Ewa och Bertil
Håkansson Åhus, Mikael Rubin
Trelleborg, Lennart Carlsson Immeln,
Christer Nyhlén Kristianstad, Leif
Persson Bandhagen, Ingvar Jönsson
Eslöv, Leif Åke Nilsson Lund, Ulla och
Lennart Persson Färlöv, Arne Jönsson
Årsta, Lennart Renbjer Spånga, Rolf
Kronbeck Ängelholm, Björn Almqvist
Malmö, Anna-Lisa och Sture Stark
Kristianstad, Rolf Norrman

Kristianstad, Anders Fjelkner Åhus,
Anders Sifvertsson Solna, Hans
Egelborg Blentarp, Sylve Svensson
Tyringe, Eva-Kersti och Tommy
Stjernqvist Färlöv, Lennart Englund
Växjö, Sven-Erik Olsson Kristianstad,
Bengt Thulin Malmö, Sven Månsson
Kristianstad, Mats-Erik Nilsson
Knislinge, Nils-Erik Frisk Kristianstad,
Jörgen Persson Vaxholm, Karl
Rosenqvist Malmö, Knut Björkenstam
Stockholm, Gösta Karlsson Vinslöv,
Lisbeth och Lars Ask Lund, Siv Lundell
Kristianstad, Gunni Andersson
Kristianstad, Ragnhild och Jan
Bergström Brösarp, Bertil Westergren
Kristianstad, Gunnel och Anders Bojs
Kristianstad, Barbro Hultberg Råå,
Jonny Björck Blentarp, Åke Ingelmo
Ålta, Marianne Stenberg Kristianstad,
Bo Lönnblad Vällingby, Hans
Truedsson Råå, Patric Lindgren
Kalmar, Ulla Johansson Kristianstad,
Göran Brobeck Kristianstad, Pär
Gunnar Nordgren Kristianstad, Ingalill
och Kent Rosquist Sösdala, Lars-Olof
Rubin Kristianstad, Ingrid och Lennart
Olsson Kristianstad, Christer Lundh
Stockholm, Ingvar Hansson Huddinge,
Knut Ottosson Starfelt Ängelholm, Ulf
Forsberg Ljungbyhed, Lars-Göran Lang
Gualöv, Lennart Nilsson Skövde, Hans
Simonsson Ödåkra, Göran Flyckt Åhus,
Karl-Gustav Karlsson Hanaskog, Bo
Lundh Tormestorp, Herman Westrup
Åhus, Kent Helgesson Enköping, Peter
Helgesson Åhus, Matts Olsson
Kristianstad, Kjell Bengtsson
Kristianstad, Lennart Larsson Bräkne
Hoby, Jan-Tore Ståhl Höllviken, Millan

och Kjell Hyllander Vinslöv, Per Appelqvist Bålinge, Bo Sjöbring Bromölla, Sylve Svensson Tyringe, Gunnel Malm Tollarp, Lisbeth och Lars Ask Lund, Birgit och Sven Almén Kalmar, Per-Lennart Karlsson Visby, Bengt A Andersson Helsingborg, Bo Hellström Markaryd, Ingmar Nordström Växjö, Gunnar Sjunnesson Örkelljunga, Inger och Bertil Larsson Kristianstad, Kai Lodin Halmstad, Jörgen Axelsson Lidingö, May-Inger Bidsell Kristianstad, Carl-Fredrik Glimberg Kristianstad, Gunvor Tillman Färlöv, Britt-Marie Eriksson Kristianstad, Namnlös 23/4, Åke Ingelmo Älta, Karin Andersson Kristianstad, Ulla von Rosen Kristianstad, Arne Månsson Halmstad, Britt-Marie Lindau Kristianstad, Kjell-Åke Jönsson Helsingborg, Leif Almqvist Enköping, Bengt Lundquist Kristianstad, Lars Sköld Täby, Stig Engvall Stockholm, Elsie Fridlundh Åhus, Nils-Arne Bidsell Kristianstad, Lennart Renbjer Spånga, Inger Nordh Kristianstad, Bengt Lönnblad Gustavsberg, Ingrid Mårtensson Kristianstad, Åke Ingelmo Älta, Claes-Göran Andersson Kristianstad, Roland Appelqvist Kristianstad, Lars-Henning Persson Kristianstad, Göte Persson Kristianstad, Siv Lundell Kristianstad, Miranda och Per Gunnar Nordgren Kristianstad, Åke Rosberg Hörby, Per-Olof Hallqvist Lund, Mats Dahlstrand Klippan, Gunnar Wallner Kristianstad, Roland Persson Bromölla, Uno Petersson Bromölla, Björn Grunwald Nilsson Sköndal, Börje

Nilsson Kävlinge, Bengt Kittel Sundbyberg, K E Malmberg Helsingborg, Bertil Svensson Vinslöv, Britt Ekstrand Fjälkinge, Ronnie Åbrandt Kristianstad, Torgny Bergstrand Helsingborg, Alf Jonasson Hässleholm, Ulla och Lennart Persson Färlöv, Bo Steén Halmstad, Kurt Kolmfors Åstorp, Kjell-Åke Jönsson Helsingborg, Leif Hallberg Vellinge, Jan Jönsson Rydebäck, Sven Ahlstedt Staffanstorps, Carl Björemans Stockholm, Lars Björck Kristianstad, Per-Åke Anderberg Åhus, Lars Erik Svensson Kristianstad, Tommy Eriksson Kristianstad, Anders Wilinger Blentarp, Leif-Inge Nordström Tollarp, Tommy Höppner Bromölla, Ewa och Bertil Håkansson Åhus, Leif Nilsson Fjälkinge, Christer Woelkerling Göteborg, Ola Hallberg Vellinge, Thore Skärhed Kristianstad, Leif Dahlqvist Åhus, Patrik Gustafsson Skövde, John Erik Johansson Åhus, Benkt Ragnarsson Båstad, Matts Olsson Kristianstad, Gunnel och Anders Bojs Kristianstad, Jan-Erik Ljunggren Hässleholm, Lars-Erik Olofsson, Vinslöv, Göran Lilja Kristianstad, Jan-Tore Ståhl Höllviken, Kjell Jönsson Helsingborg, Jörgen Persson Vaxholm, Lennart Renbjer Spånga, Jerry Eklund Degeberga, Lilly Mattsson Ronneby, Göran Flyckt Åhus, Rolf Gustafsson Kristianstad, Rune Johansson Bromölla, Agneta Eriksson och Stig Avenstam Fjälkinge, Malte Johansson Malmö, Gunnar Warnegård Torsås, Namnlös 3. okt, Signe Persson Fjälkinge, Gösta Johnsson Helsingborg, Hayo Hirsch

Karlshamn, Christer Nyhlén
 Kristianstad, Hans Egelborg Falsterbo,
 Namnlös 7. okt , Ulla och Jan Nilsson
 Kristianstad, Sture Stark Kristianstad,
 Jan Jönsson Rinkaby, Arne Jönsson
 Årsta, Namnlös 9.okt, Per-Lennart
 Karlsson Visby, Gunilla och Jan
 Appelqvist Åhus, Harry Thomasson
 Markaryd, Ingmar Nordström Växjö,
 Kerstin och Eric Rittbo Hörby, Rolf
 Kronbeck Ängelholm, Leif Almqvist
 Enköping, Marie Louise Colliander
 Kristianstad, Per Appelqvist Bälinge,
 Mats Johnsson Vinslöv, Jonny Oddstig
 Åhus, Yvonne och Leif-Åke Nilsson
 Åhus, Ulla-Britt och Gert Forsberg
 Kristianstad, Eva och Lennart Ericsson
 Kristianstad, Karl Rosenqvist Malmö,
 Tore Liljegren Åkersberga, Mikael
 Rubin Trelleborg, Knut Björkenstam
 Stockholm, Jan Brandborn Borlänge,
 Bengt Lindqvist Helsingborg, Bengt A
 Andersson Helsingborg, Lars Bohman
 Tollarp, Sten Ekstrand Häljarp, Lars-
 Erik Widman Linköping, Ingrid och
 Bertil Kleberg Kristianstad, Anders
 Fjelkner Åhus, Arne Månsson
 Halmstad, Per Åke Fredlund Sösdala,
 Lars Åkesson Karlskrona, Gunni

Andersson Kristianstad, Anne-Marie
 och Tommy Carlqvist Kristianstad,
 Jonny Björck Blentarp, Bertil
 Westergren Kristianstad, Bo Hellström
 Markaryd, Bo Lönnblad Vällingby,
 Ingemar Lundquist Kristianstad, Åke
 Ingelmo Älta, Kent Åkesson Färlöv,
 Arne Berntsson Kristianstad, Britt-
 Marie Eriksson Kristianstad, Göran
 Jeppsson Klågerup, Bo Petersson Bara,
 Kaj Klemark Kungsbacka, Peter
 Karlsson Kristianstad, Knut Ottosson
 Starfelt Ängelholm, Åke Knutsson
 Tollarp, Håkan Klagsmark Kristianstad,
 Millan och Kjell Hyllander Vinslöv, Jan
 Axel Thomelius Söderköping, Lars-
 Gösta Hultberg Råå, Namnlös 30.okt,
 Inger och Bertil Larsson Kristianstad,
 Bo Huldt Bromma, Margaretha
 Hansson Kristianstad, Claes Dahlqvist
 Kristianstad, Lars Erik Johansson
 Påarp, Ulf Gustafsson Färlöv, Åke
 Lerenius Skanör, John Erik Kittel
 Kristianstad, Ann-Marith Andersson
 Kristianstad, Bertil Andersson Tyringe,
 Gun Nilsson Malmö, Lennart Nilsson
 Skövde, Lars Erlandsson Uppsala, Lena
 och Evert Friberg Kristianstad.

1984–85 grundutbildades två pv-plutoner vid Västra Göinge kompani (4.pvplut och 5.pvplut). 4.pvplut tilldelas 8.pskkomp och genomför GKÖ i maj 1985. 5.pvplut tilldelas 7.pskkomp och genomför också GKÖ i maj 1985. Detta år grundutbildas två pansarskyttekompanier vid P6.

Märket bars av båda pvplutonerna 1984–1985 som ett utbildningstecken och inte som ett plutonsmärke.

Innehåll

Kamratföreningens ordförande	3
In memoriam	5
Norringeåret som gått	6
Kungabesök	11
Veteranträff Fotoskolan	12
Konsert i Kristianstad.....	13
Med takt och ton.....	18
Utveckling av nytt datorsystem	20
Hemvärnet i Sverige.....	33
Min uppväxttid på regementet.....	34
Axel Einar Thomelius	51
I huvudet på en reservare	53
Veteranverksamhet	59
Avrapportering från Lokalombudet i Stockholm	62
Verksamheten 2014	65
Försvarsmaktens personalstruktur	66
Jörgen Bengtsson – vem var det?	67
Anders Lekander.....	68
Luggude kompani.....	73
Köpenickare i Kristianstad.....	75
Nytt om Norringar	77
Tidningsfonden	79
Innehåll	83
Annonser	84

Från Vikingahär till Pansarbrigad

Krigs- och militärhistoriska händelser i och kring
den forna fästnings- och garnisonsstaden

Christianstad

Kristianstads första invånare.

Fästningen färdig.

Boken finns alltjämt till salu. Pris 200 kr (inkl porto)

Kontakta Jörgen Lund

Tel 044-705 87 • epost ajlund@telia.com

ARTILLERIMUSEET

Kristianstad

Museet för svenska
artillerisystemet från
1790–ca 2000 samt
specialutställningar

Öppettider: se hemsida www.artillerimuseet.se

**Beläget 500 m söder N Åsums kyrka,
skylt Museum**

Huset, lånet och försäkringen.

Vi hjälper dig hela vägen.

Boka rådgivning

lansforsakringar.se

Kristianstad: 044-19 62 00

Hässleholm: 0451-489 00

Bromölla: 0456-64 74 00

 Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad
Bank & Försäkring

Sparbanken 1826

För livets alla skeden...

Vi vill vara en vän för livet. Både i med- och motgång. Därför har vi egna specialister inom företag, aktiehandel, juridik, försäkring och Private Banking som kan hjälpa dig genom livets alla skeden.

Välkommen till en bank för livet!

044- 18 26 00 > info@sparbanken1826.se > sparbanken1826.se

GULDSMED ROLF NILSSON

efterträdare etablerad 1900

Vi trycker små och stora upplagor, tidskrifter och informationsblad. Vi står gärna till förfogande som Er totalleverantör. Det vi själva inte kan trycka eller producera ordnar vi genom vårt stora nätverk.

Grunden till ett långvarigt samarbete tror vi är

- Bra kvalitet
- Rimliga priser
- Lyhörd inställning
- Flexibilitet

Flexibilitet är vår styrka

tryck
i Kristianstad AB

Fäladsgatan 4, 291 59 Kristianstad
Tel 044-10 07 77 • Fax 044-21 22 00
hm@gl-tryck.se • www.gl-tryck.com

